

De Blauwe Klauwier

uitgave: V.W.G. de Kempen

VOGELWERKGROEP DE KEMDEN

Sekretariaat:

Lex Peeters, Marialaan 26, 5541 CD Reusel, tel.04976-2271.

Penningmeester:

Wim v.d.Voort, Kruisstraat 75, 5541 RE Reusel, tel. 04976-1759

giro nr.: 3675103.

Bestuur:

Maarten Manders: voorzitter, Daalderhof 3, Valkenswaard, tel. 04902-14129

Lex Peeters: sekretaris, Marialaan 26, 5541 CD Reusel, tel. 04976-2271.

Willem Veenhuizen: biol. sekretaris, Bussele 32, 5641 PB Eindhoven

tel. 040-816913.

Tom Heynen: biol. sekretaris, Jan Sluytersweg 26, 5645 JD Eindhoven

tel. 040-114873.

Marco Bakermans: lid, Kerkstraat 42d, 5527 EG Hapert.

Wim v.d. Voort: penningmeester, Kruisstraat 75, 5541 RE Reusel

tel. 04976-1759.

Kommissies:

kommissie onderzoek: kontaktpersoon Jan Wouters.

kommissie beheerswerkzaamheden: kontaktpersonen: Pieter Wouters

Jacques van Kessel.

tentoonstellingskommissie: kontaktpersoon: Renee Lees

Archieven:

1. Broedvogels:

Tom Heynen, Jan Sluytersweg 26, 5645 JD Eindhoven. tel.040-114873.

2. Niet broedvogels:

Lex Peeters, Marialaan 26, 5541 CD Reusel, tel.04976-2271

Henk Hendriks, Groesstraat 5, 5662 ET Geldrop, tel.040-853372.

Ruud Bouman, Reinoutl.138, 5665 AC Geldrop, tel.040-853522.

3. Diaërchief:

Wim de Kroon, Kuikeindseweg 6, 5091 TD Middelbeers, tel.04244-2329.

1. Samenvatting van enkele besproken punten op de redactievergadering van 4-10-1983.

Ter tafel lagen drie niet onbelangrijke beleidspunten.

1. Exkursieverslagen: de laatste maanden was een lichte opleving waarneembaar in de animo exkursieverslagjes te maken voor de klauwier. De redactie beschouwt deze ontwikkeling als zeer positief. Om echter het kaf van het koren te scheiden en teleurstellingen te voorkomen zijn t.a.v. deze verslagen enkele regels opgesteld.

In de eerste plaats moet de exkursie deel uitmaken van een V.W.G. activiteit, waaraan naar we mogen aannemen een redelijk deel van de leden deelneemt.

In de tweede plaats moet in het verslag "enige diepgang" aanwezig zijn. Globaal kunnen we dan ook stellen, dat een lijst van deelnemers, aangevuld met een pure soortenlijst, deze "diepgang" mist. Overigens wil de redactie zich niet verder bemoeien met een ieders creatieve schrijfkunsten.

2. Vakantieverslagen: omdat er eigenlijk maar hoogst zelden vakantieverslagen voor plaatsing werden ingestuurd was een minimale reglementering niet zo nodig. We waren ten slotte blij dat er kopy was. (zijn we nu nog hoor). Om kort te gaan, ook t.a.v. vakantieverslagen willen we ons zeker niet al te veel met een ieders schrijfkunsten bemoeien, echter moet in zo'n verslag eveneens een zekere "diepgang" te vinden zijn. Het beste is even overleg met de redactie te voeren.

3. Verhouding Blauwe Klauwier-Roodborsttapuit: de Blauwe klauwier is en blijft uiteraard een regionaal verenigingsblad met daardoor een beperkte verspreiding. De Roodborsttapuit is veel meer een provinciaal orgaan met een veel uitgebreidere verspreiding. Artikelen met een provinciaal karakter, dus van nut voor meer werkgroepen kunnen beter in de Roodborsttapuit geplaatst worden, hoewel de redactie zich op het standpunt stelt, dat dergelijke artikelen daarnaast ook, desnoods in verkorte versie, in de Blauwe klauwier geplaatst kunnen worden.

2. Aan de totstandkoming van deze wel zeer superdikke uitgave werkten mee: Jacques van Kessel, Pieter Wouters, Dimitri van Montfoort, Geert Sanders, Jeroen Cornelissen, Marco Bakermans, van wie de laatste drie met copy voor Vogelvaria
3. Opgelet, OPGELET: de uiterste inleverdatum voor copy is zaterdag 10 DECEMBER, i.v.m. de vervroegde decembervergadering.

Landschapsbeheer Noord-Brabant "Werk aan de Winkel"

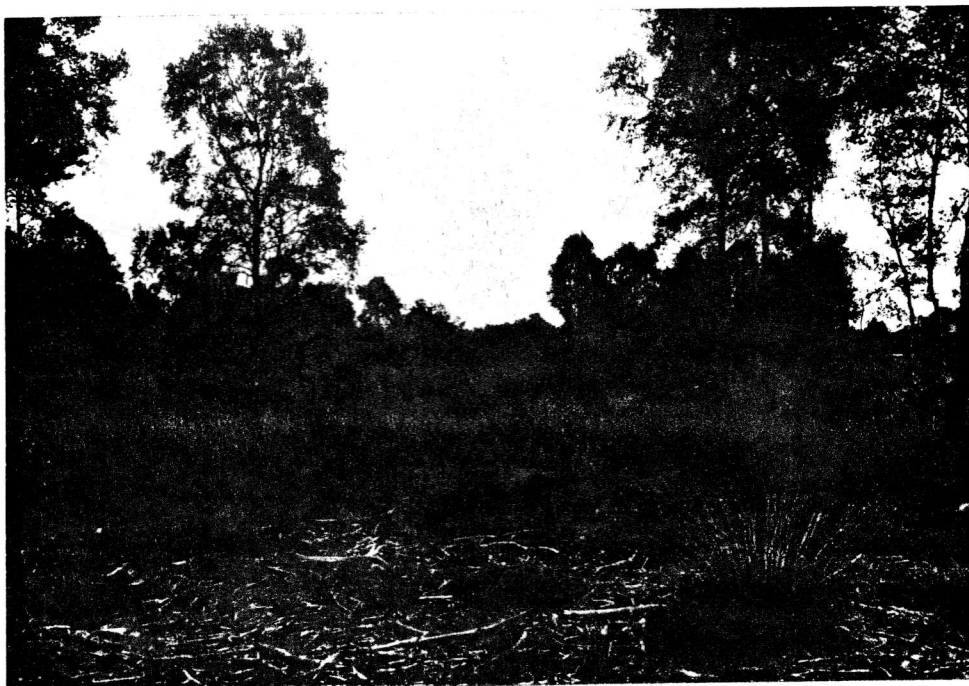
'de grijze steen'

Door: Jacques van Kessel
Pieter Wouters

Inleiding:

Hier is dan het verslag van de Grijze Steen, een heide gebied wat in erfpacht is bij Brabants Landschap en waar onze V.W.G. sinds de winter '79/'80 bezig is met beheerswerkzaamheden. Het verslag valt uiteen in een gedeelte over het beheer, wat is gebeurd en wat we nog willen gaan doen. En een stuk over de vegetatie van het gebied, dit om straks vergelijkingsmateriaal te hebben over de oude en de nieuwe -ontwikkende- situatie. Ik hoop dat dit verslag een goed overzicht geeft van de noodzaak van deze beheerswerkzaamheden en dat er van de winter weer veel mensen mee komen helpen.

Pieter Wouters.

Waarom en hoe.

Op zoek naar mogelijkheden zich daadwerkelijk in te zetten voor het behoud van typische Kempische landschapselementen, legde de vogelwerkgroep contact met Brabants Landschap.

Hierbij werd afgesproken dat beheerswerkzaamheden op de Grijze Steen voortaan door de vogelwerkgroep gedaan zullen worden. Het herstel en behoud van zo'n uniek heideterreintje, geeft nieuwe kansen aan de hiervoor typerende flora en fauna en is alleen maar toe te juichen.

Gebiedsbeschrijving:

Om het geheugen nog even op te frissen zal ik nog even vertellen waar we het dadelijk over gaan hebben.

Het heide gebiedje de Grijze Steen was oorspronkelijk een onderdeel van het uitgestrekte overgangsgebied van de arme heide naar het voedselrijkere beekdal van de Grootte Beerse. Het gebied lag eigenlijk net op die grens van beekdal - heide en was daardoor tamelijk vochtig. Sinds die tijd is er veel veranderd en vinden we alleen nog maar restanten terug waarvan de Grijze Steen er één is.

Door het wegvallen van het vroegere heide beheer dreigde de Grijze Steen als heide gebied verloren te gaan. Vergrassing en het dicht groeien met bomen waren hier de schuld van, zodat het typische van de heide verloren dreigde te gaan.

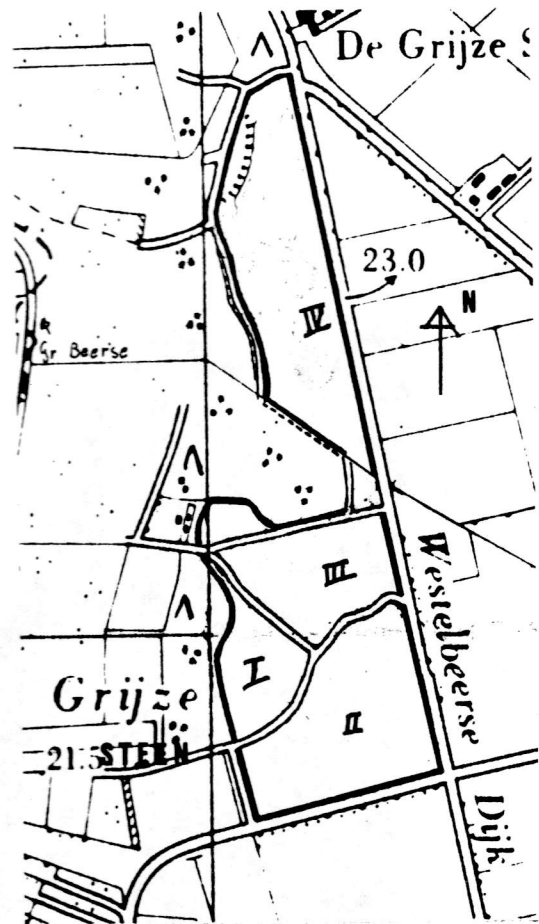

FIG.1 Situatie Grijze Steen.

I t/m IV De verschillende heipercelen.

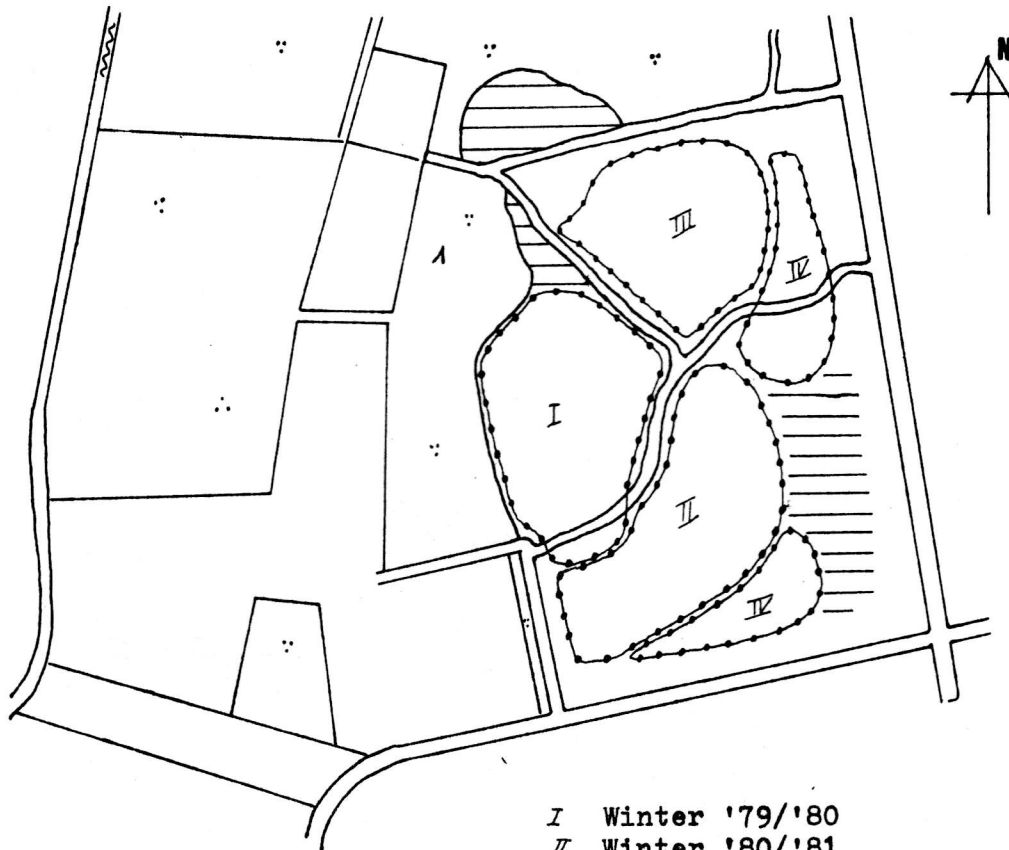

FIG. 2 Werkzaamheden.

- I Winter '79/'80
- II Winter '80/'81
- III Winter '81/'82
- IV Winter '82/'83

 Moet nog afgewerkt worden.

Sinds de winter '79/'80 zijn we bezig op het zuidelijke deel van de Grijze Steen. In die 4 winters met gemiddeld 3 werkdagen hebben we veel werk verzet en het grove werk is dan ook bijna klaar.

Zoals op bovenstaande kaart te zien is werd er steeds een gedeelte van de hei onderhanden genomen. Het werk bestond vnl. uit het verwijderen van de opslag, die soms al zo dicht stond dat we eerder van bos dan van hei konden spreken. De grote bomen werden omgezaagd en verwijderd. De kleine bomen werden met de steekschop verwijderd en zijn bijna allemaal blijven liggen. Deze zijn echter na twee jaar helemaal weggerot.

Vorig jaar ('82/'83) is er een bescheiden begin gemaakt om stukken hei te plaggen, (zie vegetatiegedeelte), hier zullen we mee verder gaan.

Het gearceerde gedeelte van de kaart laat die stukken zien waar nog opslag verwijderd moet worden. Van de twee noordelijke stukken alleen nog maar klein hout en van het zuidelijke stuk nog alles. Verder moet overal de kleine opslag worden bijgehouden.

FIG. 3 Nieuwe situatie.

- Bufferzônes
- Zomereik partijen
- Parkeerplaats

De stukken die we in fig.3 gearceerd zien blijven onaangeroerd. Dit doen we om een "inkijk" in het gebied te voorkomen en om een bufferzône te vormen tussen de grootschalige landbouwgebieden en de hei.

Op de meeste plaatsen is deze bufferzône goed ontwikkeld, alleen ten zuiden van het zandpad wat op de westelbeersedijk uitkomt is deze erg dun en onvolledig.

Rond de parkeerplaats (P) is de buffer iets dikker gelaten om de mensen niet te verleiden rechtstreeks de hei op te lopen. Om van de hei niet een kaal geheel te maken hebben we op enkele plaatsen Zomereiken in partijen laten staan.

De grote bestaande partij in het noordwesten is in zijn geheel gespaard gebleven.

SITUATIEKAART GRIJZE STEEN.

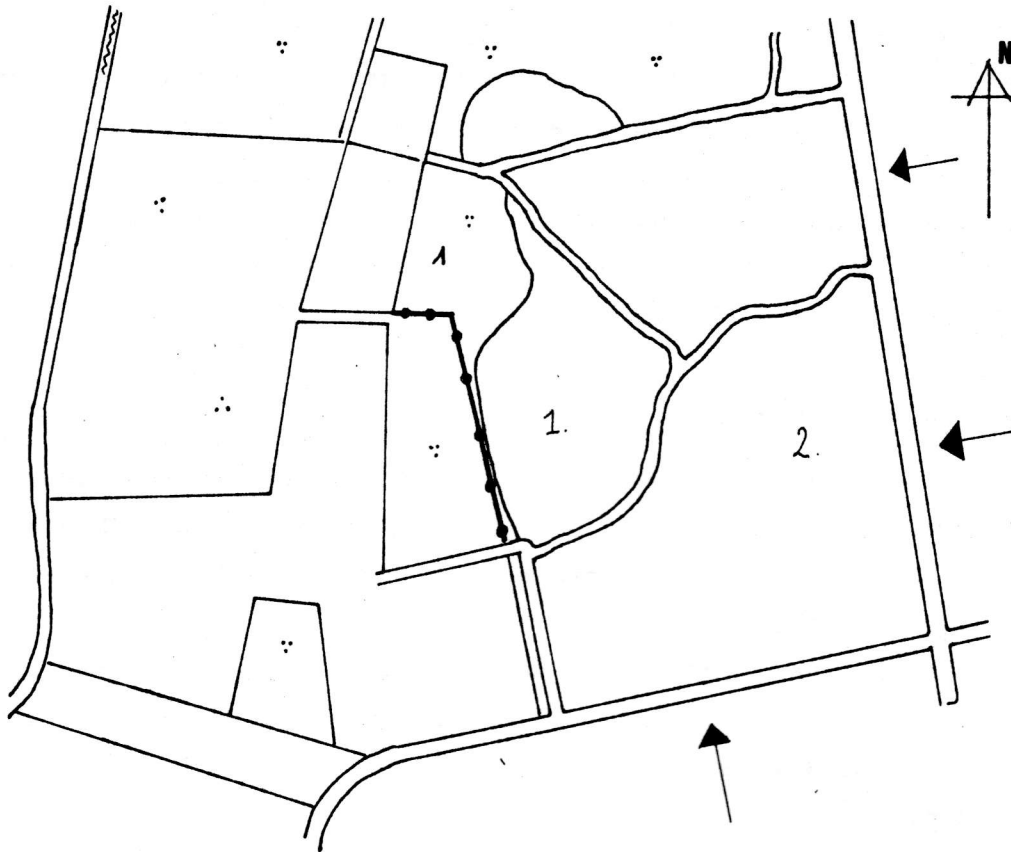

FIG. 4 Bedreigingen

—●— Diepe afwateringssloot.
—→ Invloeden grootschalige weilanden.

Het Gebied is nu niet meer onderhevig aan interne bedreigingen (o.a. slecht beheer) maar meer aan externe bedreigingen waarvan ik er een paar wil noemen.

Het gebied is geheel ingesloten door groot-schalige weilandgebieden. "Gelukkig" ligt er tussen deze complexen en de hei steeds een weg. Maar zo'n drukke weg als de Westelbeersedijk is zal zeker niet bevorderen werken, denk maar aan de rustverstoring die een drukke weg met zich mee brengt.

Ook de bufferzones die langs de randen zijn blijven liggen helpen mee de invloeden van die weilanden te verkleinen.

Ook het slotenstelsel op en rond de Grijze Steen zou zorgen kunnen baren. Het gebied is van oudsher een tamelijk vochtige hei. Dus wil men dit behouden dan zijn sloten in welke vorm dan ook uitgesloten.

Op de hei in stuk 1 en 2 vinden we een stelsel van gelijkmatig,

evenwijdig lopende greppels, die van oost naar west lopen. De herkomst van dit stelsel is nog niet helemaal duidelijk. Gelukkig zijn deze greppels verwaarloosd en niet erg diep, zodat ze geen of een geringe rol spelen bij afwatering.

Dan is er nog de sloot die aan de westkant van het gebied loopt en af zou moeten wateren op sloten die weer afwateren op de Grootte Beerse. Ook deze sloot lijkt niet zo bedreigend omdat er alleen bij veel regen water inkomt en dan ook alleen af kan wateren. Aangezien sloten nooit goed zijn in zo'n situatie, is het misschien wel beter om hem te dumpen.

Hoe gaan we verder.

Nu we het grove werk zowat gehad hebben en aan het meer subtielere werk moeten gaan beginnen, is het goed om eens te bekijken wat de kansen en uitvoermogelijkheden zijn van bepaalde beheersmaatregelen.

Kappen van bomen:

Hiermee zijn we bijna klaar. Maar aangezien er overal veel zaadbomen staan zal het altijd wel nodig blijven om de opslag van Berk en Zomereik te bestrijden.

Plaggen:

Hiermee zijn we al begonnen, maar echte resultaten van deze percelen kunnen we natuurlijk pas volgend jaar verwachten. (zie ook vegetatie) Bekijken we de geplagde percelen, die in het noorden van het gebied liggen, dan zien we een flora terug komen die toch wel de moeite waard is. Er is hier geplagd op een wat vochtiger stuk hei. De Grijze Steen kent veel van deze nattere plékken waar dezelfde resultaten verwacht mogen worden, zodat het zeker gerechtvaardigd is om deze maatregel op de daarvoor geschikte stukken uit te voeren.

Maaien:

Het maaien van de hei is zonder machines bijna een ondoenlijk karwei. Maar wel kan zeer makkelijk het dode materiaal van de Pijpestro-pollen weggehaald worden.

Vorig jaar ('82/'83) is deze maatregel toegepast op een klein perceel. De hoeveelheid dood materiaal wat men er van af haalt is onverwacht veel. Deze zomer viel dit perceel duidelijk op ten opzichte van zijn omgeving. Zowel de Pijpestro als de daar tussen groeiende Dophei stonden er veel beter bij.

Hoe beiden zouden reageren op het herhalen van deze maatregel zal de toekomst leren, ook wie het zal winnen.

Wel staat vast dat zo aan verarming gedaan wordt wat de hei ten goede zou moeten komen.

Deze genoemde maatregelen zijn voor ons in de nabije toekomst bereikbaar. We zullen deze dan ook uitvoeren en zo hopen het gebied weer een stap dichterbij de oude hei-situatie terug te brengen.

Inleiding:

De Grijze Steen, een restant van de eens zo grote Landschotse heide nu nog slechts 20 ha groot. Het is eigendom van de gemeente Hoogeloon maar tot het jaar 2000 in langdurige erfpacht bij de Stichting het Noord Brabants Landschap.

Omdat we tijdens het seizoen '82/'83 in het gebied ook hebben geplagd leek het ons zinvol om van de plantengroei het een en ander vast te leggen. Dit heeft als doel om met deze basisgegevens later eventueel vergelijkend onderzoek te verrichten.

Alleen op deze manier kunnen we bepaalde veranderingen constateren in plantengroei en zien of eerder genomen beheersmaatregelen wel enig nut hebben. Verder werden alle geplagde vlakken gefotografeerd dit ook om over enkele jaren te kunnen zien wat er allemaal veranderd is.

In het noordelijk gedeelte van de Grijze Steen is een aantal jaren geleden ook als geplagd, hier zijn al duidelijk fraaie resultaten zichtbaar.

Het open houden van de heide is noodzaak, voor ons ligt hier een belangrijke taak.

Jacques van Kessel

Werkwijze:

Het gebied werd in de zomer van 1983 enige malen bezocht om wat basismateriaal te verzamelen. Voor het eindverslag werden ook oudere gegevens gebruikt welke als vergelijkingsmateriaal kunnen dienen.

In het gebied liggen enkele vaste opnamevlakken n.l. de geplagde stukken, verder werden enige opnames gemaakt van losse stukjes heide.

Het totale heidegebied is eigenlijk te verdelen in 4 stukken, deze zijn in het verslag resp. blok I-II-III-IV genoemd. Tijdens het veldbezoek werden ook deze blokken globaal beschreven.

Voor de bedekkingsgraad werd een eenvoudige schaal 1 t/m 5 aangehouden.

1= enkele exemplaren

2= meerdere ex.

3= vrij veel ex.

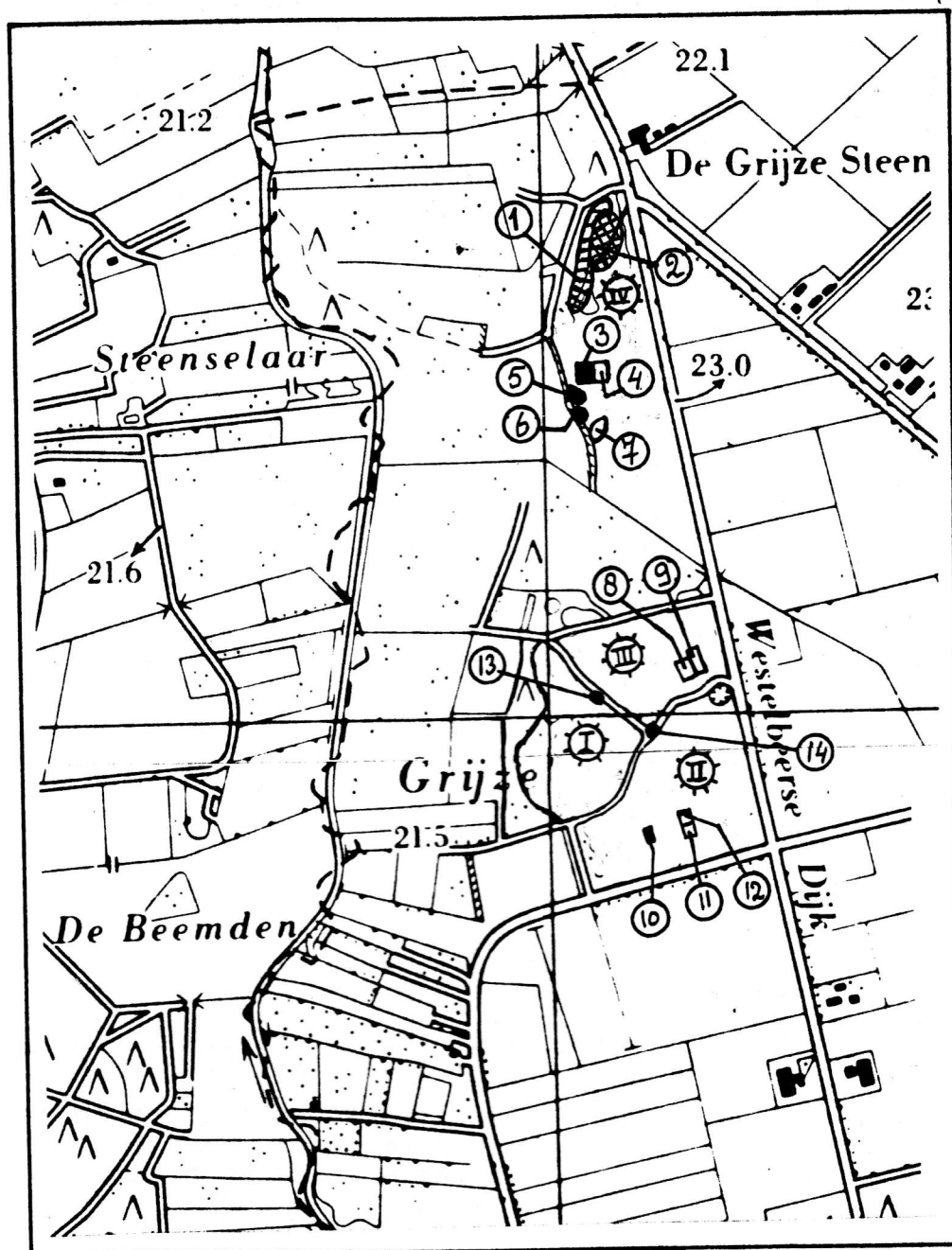
4= zeer veel ex.

5= overheersende bedekking

r= zeldzaam

pl. = plaatselijk

SITUATIEKAART GRIJZE STEEN

Schaal 1:10.000

= opnamenummer

= bloknummer (I-II-III-IV)

Gebied: de Grijze Steen
datum: 26-6-'83
waarn.: P.Wouters/W.Jacobs/J.v.Kessel

<u>Bloknummer:</u>	blok I	blok II	blok III
Pijpestrootje	5	pl.5	3-4
Dopheide	3	pl.4	2-3
Struikheide		2	
Gagel	2		3 pl.4
Kruipwilg	2		
Bochtige smele	rand2	pl.5	
Tengere rus	1		
Veenbies	3	pl.3	2
Klokjesgentiaan	1982		
Trekrus			2
Veenpluis			2
Bruine snavelbies			2
Veldrus			2
Kleine zonnedaauw			2
Blauwe bosbes		2	

opmerkingen:

- blok I: enkele lage delen stonden in het voorjaar van 1983 geheel onder water. Hier en daar verspreid staande opslag van Berk.
- blok II: enkele lage delen stonden zowel in 1982 als in 1983 onder water. Een daarvan is een opvallende langgerekte komlaagte.
- blok III: Het centrumgedeelte stond deels onder water in jan./febr. 1983. Voor een groot gedeelte is dit blok begroeid met Gagel, afgewisseld door wat open delen hier en daar.

Gebied: Grijze Steen - blok IV
 datum: 10-7-'83
 waarn.: J.v.Kessel

Opnamenummer:	1	2	3	4	5	6	7
Gagel	3		3	2			
Struikheide	3						
Dopheide	3	5	3	2			5
Pijpestrootje	4	2-3	2	3			2
Bochtige smele	3						
Veenbies		2					
Bruine snavelbies		3	4				3
Blauwe zegge						4	
Kleine zonnedauw			4	3			
Veldrus						1	
Trekrus	2						
Pitrus						3	
Sphagnum compactum		2					
Kruipwilg							r
Zanderig gedeelte				70%			

opmerkingen:

- opnamevlak 1: gemiddelde bedekkingsgraad gebruikt (globaal)
- opnamevlak 2: open heidegedeelte
- opnamevlak 3: geplagd gedeelte
- opnamevlak 4: geplagd gedeelte (recent) 1981 najaar/winter
- opnamevlak 5: langs wandelpad
- opnamevlak 6: op wandelpad
- opnamevlak 7: langs wandelpad (laag gedeelte langs heide)

Gebied: de Grijze Steen - blok I + II + III
 datum: 26-6-'83
 waarn.: P.Wouters/W.Jacobs/J.v.Kessel

Opnamenummer:	8	9	10	11	12	13	14
Oppervlakte:	3,8x7,4	5,3x10	1,2x2	4,6x2,5	7,6x2,5	(opp. in meters)	
Gagel		3					
Kruipwilg		r					
Struikheide							2
Dopheide		5	1	1	3	2	3
Pijpestrootje	2	3	2	2	5	3	5
Bochtige smele			1				2
Trekrus							3
Veenbies						1	2
Veenpluis		3					
Kleine zonnedaauw		2					
Ronde zonnedaauw		2					
Blauwe zegge						3	
Veldrus		2					
Knolrus							2
Zegge spec.	2						
zanderig gedeelte	95%		80%	80%			

opmerkingen:

opnamevlak 8: geplagd gedeelte gemaakt in winter 82/83. In dit gedeelte bevindt zich een vrij dik humesdek! Er is hier tot op het zand geplagd.

opnamevlak 9: ook een geplagd gedeelte, is zo'n 8 jaar geleden geplagd.

opnamevlak 10: geplagd in winter '82/'83

opnamevlak 11: geplagd in winter '82/'83. Hier een duidelijk niveauverschil in het geplagde gedeelte.

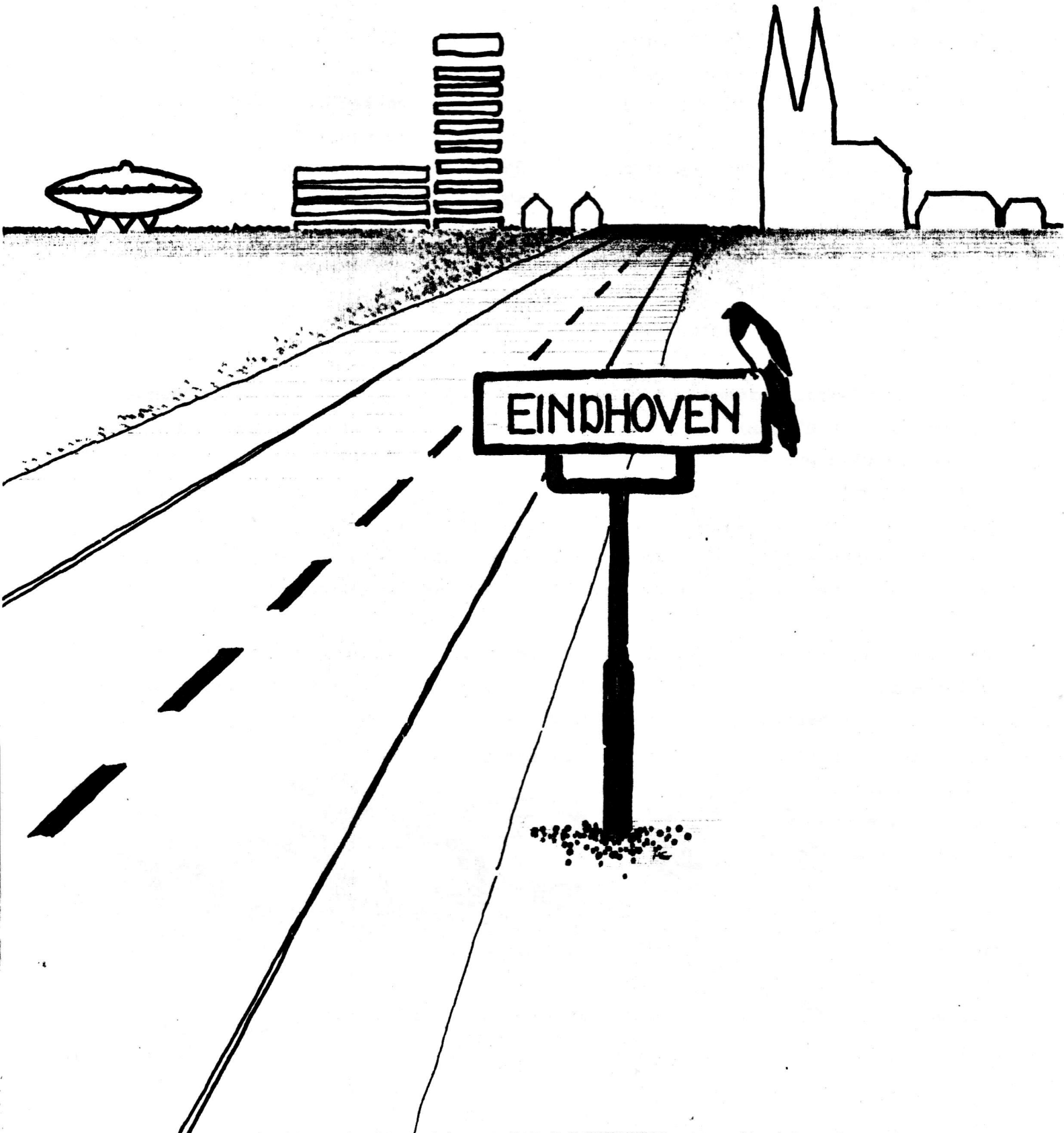
opnamevlak 12: een proefvlak waar Pijpestrootje een duidelijk overheersende soort is. Hier is al het dode Pijpestrootje materiaal verwijderd, en afgevoerd. Op dit kleine proefvlak lag oorspronkelijk een dik pakket dood materiaal, het was toch opvallend wat voor een grote hoeveelheid dood materiaal hier vanaf kwam.

opnamevlak 13: vlak langs het wandelpad een laagte.

opnamevlak 14: tussen de kruising van 3 wandelpaden.

VOGELS IN DE STAD

WILLEM VEENHUIZEN

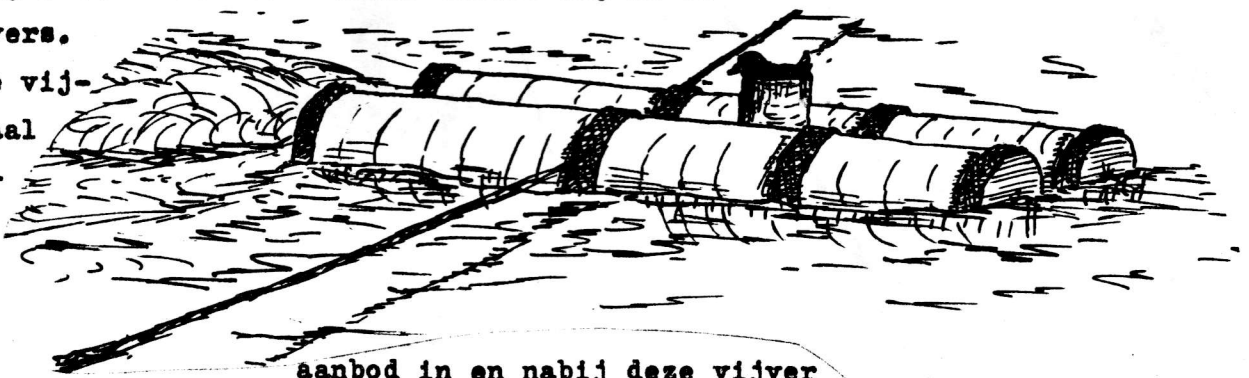
Vogelwaarnemingen in de stad Eindhoven

SOORT	AANTAL	PLAATS/STRAAT	DATUM	BIJZONDERHEDEN	WAARN.
Boomvalk	1	Kaneelstraat	23-6	vliegricht, N.	EvA
Torenvalk	1	Catharina z.h.	28-4		JvK
„	1	Philips Strijp	„	„	„
Waterhoen	1	Hendrik de Key- servijver	juni	broedend op suur- stofreter	EvA
Tortelduif	1	Hurk	14-7	zang	JvK
Koekeek	1	Mensfortweg	27-6	vliegricht. O.	EvA
„	1	begraafplaats v.Campenweg	30-6	roepend tot in de nacht	EvA
Kuifleeuwerik	1	Berlagelaan	29-6	foeragerend	EvA
Bosrietsanger	1	Hurk	14-7	zang	JvK
Gr. vliegev.	1	Klerklaan	19-6	met voor	EvA
„	1	Paradijslaan	23-7	alarmerend	WV
„	1	Parklaan	23-7	„	WV
„	1	Gemberstraat	3-8	„	WV

Niet alleen merels broeden op de gekste plaatsen, ook andere soorten kunnen er wat van. Op 27 juni zag Ernest van Asseldonk in de Achte Barrier een Boerenzwaluw vliegen. De vogel vloog onder een carport in de Orleanshof. Het nest met jongen zat tegen een van de balken. Zou de vogel heimwee hebben naar de oude vertrouwde koeiestal van voor de nieuwbouw? Of combineerde hij de plaatselijke optimale voedselmogelijkheden rondom een vijver met aangrenzend akkerland met deze gekozen broedplaats?

Eveneens een leuk cultuurbroedgeval is dat van een Waterhoen in de vijver van het Hendrik de Keyzerplein. Midden in de vijver liggen een paar buizen met een beluchtingsmechanisme ter voorkoming van stankoverlast. Op de verticale pijp deponeerde hij nestmateriaal. Normaal broedt hij in begroeiende oevers.

Rondom deze vijver is totaal geen oeverbegroeiing aanwezig. Is het voedselaanbod in en nabij deze vijver dan zo optimaal?

aanbod in en nabij deze vijver

NATUURBEW. GROENW.
STAD EINDHOVEN
G. v. Asseldonk, D. 2

Wist u . . .

dat:

- Door:

ALBERT VRIJALDENHOVEN

Wist U,

dat de Ortolaan de vogel van het jaar wordt

dat U Ortolaan-gegevens kunt opsturen naar Frank Neyts

dat Maarten probeert zijn fotorolletjes dubbel te gebruiken en dat dat erg goed blijkt te lukken

dat de kaapkokken-kookkunst van Geert en Maria uit de kunst is

dat de kantine van de fa v.Kessel/Vrijaldenhoven pas om 3 uur gesloten werd en dat dit goed te horen was

dat de gouden kaapregel van de VWG hoffotograaf is: 's-avonds laat flinke jongen, 's-morgens ook flinke jongen, we zijn op de kaap om te vogelen en dus niet om te fotograferen

dat de volgende tentoonstelling van de VWG op 4 april geopend wordt en dat een ieder die mee wil helpen van harte welkom is

dat de tentoonstellingscommissie bij de Chinees heeft geëvalueerd

dat Peer B gegrepen is door het Kaap syndroom en als medicijn er nog maar weer eens een gigantische 20 x 80 bij heeft laten aanrukken

dat hierdoor de fa Swift in de nabije toekomst goede zaken gaat doen met de VWG

dat Pieter W te R Jezusplaten verzamelt, dus niet weggoien a.u.b.

dat Maarten Wit-Zwart getrouwd is

dat Helen W de K heeft uitgenodigd als postbode op school

DAT IK MET DEZE RUBRIEK GA STOPPEN NA DIT JAAR EN DE PEN GRAAG AAN EEN ANDER OVERGEEF.....

dat Wist U dat de klauwiergeschiedenis dreigt in te gaan als de kortst-bestaande vaste rubriek..... (redactie)

houdoe Albert.

Op de valreep nagekomen bericht: Lex stopt met vogelvaria, hij wil zich volledig gaan toeleggen op Vogelvaria.....er zijn dus nu twee kortst bestaande rubrieken. (redactie)

voor u gelezen.

samenstelling: jan wouters.

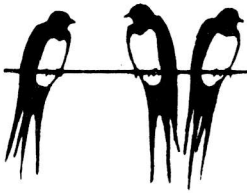
Mensen die vogels inventariseren zullen ontdekken dat het elk jaar weer anders is. Het ene jaar zijn er van een soort veel paren en het andere jaar zijn er weinig. Dan dringt zich al gauw de vraag op waardoor dat wordt veroorzaakt. Het blijft dan meestal bij wat speculeren: zo van het zal wel aan de strenge winter liggen of het was een nat voorjaar waardoor er weinig insecten zijn of er zitten zoveel Koolmezen zodat alle nestplaatsen bezet zijn voor de Gekraagde Roodstaarten terug komen. Voor standvogels zijn zulke verklaringen misschien nog wel te geven, maar voor trekvogels die een grote reis maken en een groot deel van het jaar elders zijn, is het vrijwel ondoenlijk om vanuit Nederland een enigszins aannemelijke verklaring te geven. Nu is er bij de Purperreiger een verband ontdekt tussen de grootte van de broedpopulatie in Nederland en de omstandigheden in het overwinteringsgebied. De purperreiger overwintert ten zuiden van de Sahara in het Sahelgebied. Dit gebied wordt gekenmerkt door een jaarlijks fluctuerende hoeveelheid neerslag. De regentijd is er van juni tot oktober. In jaren met weinig neerslag drogen de moerassen in de loop van de winter uit. Daardoor wordt het fourageren voor de Purperreigers bemoeilijkt waardoor er een grotere sterfte op zal treden dan in natte jaren.

Het effect hiervan is in Nederland merkbaar: in jaren dat de rivieren Niger en Senegal veel water afvoeren, zijn de aantallen nesten in de kolonies van Nieuwkoop en Maarssen groter dan in jaren dat er weinig rivierwater wordt afgevoerd. (zie ook het laatste nummer van het Vogeljaar). Uit terugmeldingen van geringde Purperreigers heeft Cavé in Ardea 71:2 een overlevingscijfer berekend voor eerstejaars vogels en voor overjarige vogels. Het blijkt dat de overleving van de eerstejaars Purperreigers geen verband vertoont met de waterafvoeren van de Niger en de Senegal. Dit is niet gek want waarschijnlijk treedt de meeste sterfte op voordat de jonge vogels het overwinteringsgebied hebben bereikt. Het overlevingscijfer van oude vogels is hoger in jaren met een hoge waterafvoer. Dit verklaart dan ook waarom er daarna grotere aantallen in de Nederlandse broedkolonies zijn.

In Ringing and Migration van juni '83 staat een artikel wat een soortgelijk probleem aansnijdt, hoewel het over iets anders gaat nl. de variatie in het aantal overwinterende Roodborsttapuiten (hierna Rbt) in België. Over de periode '37-'38 tot '63-'64 zijn waarnemingen van overwinterende Rbt in België verzameld. Er is een sterke correlatie met nederlandse winteraantallen. Uit ringgegevens blijken overwinteraars min of meer plaatselijke vogels te zijn. Er zijn verschillende hypothesen te bedenken die de variatie in aantal overwinteraars kunnen verklaren:

- Een hoge herfsttemperatuur zou de vogels ervan kunnen weerhouden om weg te trekken. Maar er is geen verband tussen sept. en okt. temperatuur en aantal overwinterende Rbt.
- Het aantal overwinteraars zou een vast deel kunnen zijn van de herfstpopulatie. Bij een grote herfstpopulatie zouden er dan veel overwinteraars moeten zijn. Het lijkt er niet op dat dit is.
- Het kan zijn dat sommige Rbt minder trekken dan hun soortgenoten. Deze niet-trekkers zijn in het nadeel bij een strenge winter en in het voordeel bij een zachte winter. Het effect daarvan moet in de eropvolgende winter waarneembaar zijn. Dit is zo: er is een correlatie tussen de gemiddelde wintertemperatuur en het aantal overwinterende Rbt in de winter erna.

j.w.

tel.: 013-423228

PERSBERICHT

TENTOONSTELLING DE SCHOOLPLATEN VAN KOEKKOEK: 23 SEPTEMBER TOT EN MET 13 NOVEMBER

Wie herinnert zich niet uit zijn lagere-school-tijd de wandplaten van Koekkoek, zoals "in sloot en plas" en "in het bos"? Onder de titel "DIEREN IN HUN OMGEVING" besteedt het Noordbrabants Natuurmuseum aandacht aan deze nog niet vergeten platen.

Marius Adrianus Koekkoek (1875 - 1944) - stammend uit een schildersgeslacht - was wetenschappelijk tekenaar van planten en dieren bij het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie in Leiden. Mede dankzij het contact dat hij in zijn jonge jaren met E.Heimans had, schilderde hij landschappen, beter gezegd "Nederlandse biotopen" zoals "in de weide" en "aan het strand". De reproducties van deze leefgemeenschappen hebben zo'n 50 jaar als wandplaten in praktisch alle Nederlandse scholen gehangen. Zij vormden voor de "juf" of de "meester" de basis van het uurtje "kennis der natuur".

Het Noordbrabants Natuurmuseum prijst zich gelukkig de originele olieverven van Koekkoek te kunnen exposeren als een stukje nostalgisch biologie-onderwijs, dat ook voor de kinderen van nu interessant is. De expositie werd mogelijk door de samenwerking met uitgeverij Wolters-Noordhoff en het Natuurhistorisch Museum Groningen.

Naast de schilderijen zelf, voorzien van uitvoerige toelichting, is ook een aantal van de afgebeelde dieren tentoongesteld.

Van de oude schoolplaten zijn reproducties te koop op briefkaart en op posterformaat.

"VOGELS": EEN NIEUWE VASTE EXPOSITIE IN HET NOORDBRABANTS NATUURMUSEUM
vanaf 30 september

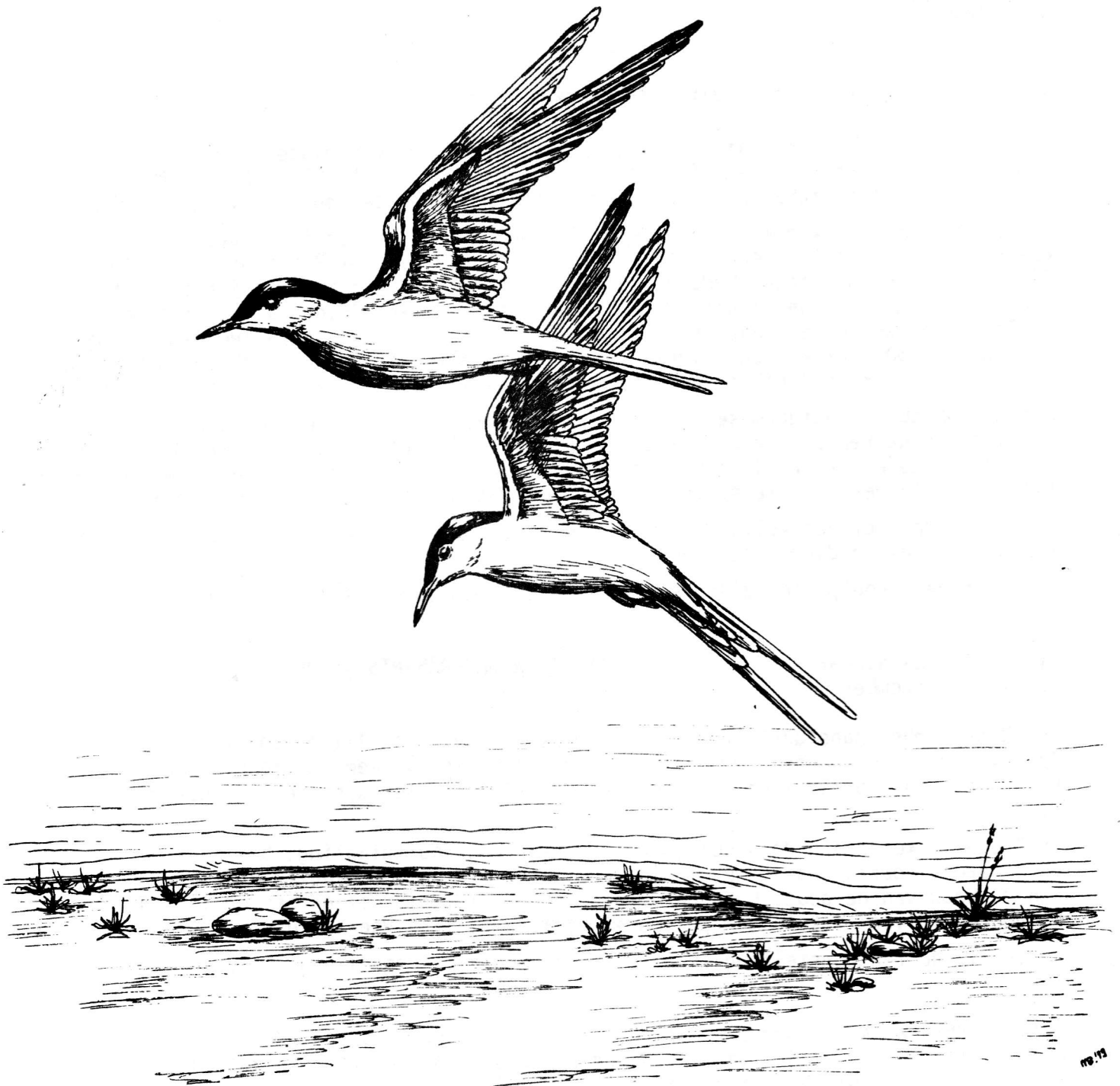
Op 30 september aanstaande wordt de permanente tentoonstelling "vogels" geopend. Behalve een groot aantal verschillende vogelsoorten waarmee men kennis kan maken, bevat deze tentoonstelling veel informatie over allerlei aspecten van het vogellevens.

In "vogels" komen aan de orde: voedsel verwerven, voortplanting, balts, trek, rui, veren, voortbeweging, evolutie, nesten en eieren, ecologie, aanpassingen van de bouw van de poot. De onderwerpen worden niet uitputtend behandeld d.m.v. bijvoorbeeld veel teksten, maar vooral door duidelijke voorbeelden.

Er is bij de tentoonstelling een edukatief programma beschikbaar voor scholen.

Het Noordbrabants Natuurmuseum is gelegen aan de Kloosterstraat 26, te Tilburg. Openingstijden: dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur, op zaterdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur. Voor inlichtingen: 013 - 42 32 28.

VOGEL - VARIA

**samenstelling:
lex peeters**

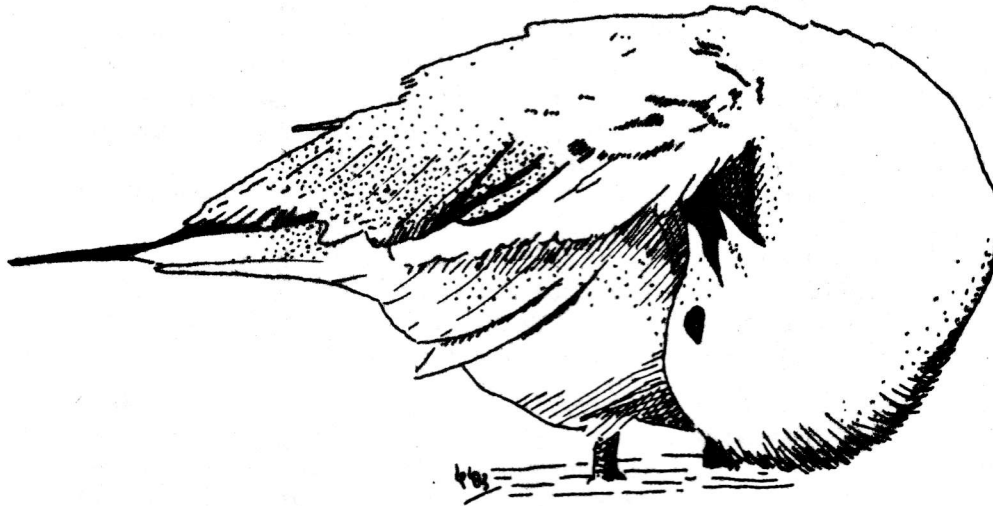
Vogelvaria.

Ik ben blij dat ik deze maand eens wat positiever gestemd aan het samenstellen van "Vogelvaria" kon beginnen. Na eindeloos gezeur om copij kreeg ik voor deze aflevering behoorlijk wat artikeltjes en losse mededelingen van diverse mensen. Niet alles publiceer ik deze keer, een gedeelte is in de ijskast verdwenen voor de volgende "Blauwe Klauwier".

Nadat Henk zijn waarnemingenrubriek beëindigde zijn stukjes m.b.t. determinatie en goed gedocumenteerde waarnemingen uiteraard bij deze rubriek van harte welkom. Je zult in deze aflevering enkele voorbeelden vinden.

Rest mij nog te vragen losse waarnemingen die enigzins vermeldenswaardig zijn door te sturen naar Henk Hendriks. Henk is namelijk wel weer van plan op het eind van het jaar een interessant overzichtje te plaatsen over 1983.

Lex.

Groene specht.

De mensen die op de laatste jaarvergadering waren kunnen zich misschien nog het verhaal van Jan van Diermen herinneren wat ging over de voedselvluchten van 'n Appelvink naar een bosje met veel voedsel.

Hetzelfde heb ik dit voorjaar meegemaakt met een Groene specht.

In het vroege voorjaar zag ik een Groene specht van 't Heike (Valkenswaard) naar een dennebosje op de Hulst (Waalre) vliegen. Dit viel nogal op omdat de specht over bijna één kilometer open terrein moest vliegen.

Aangezien dit al vrij laat op de avond was dacht ik te doen te hebben met een vogel die terug kwam van zijn foerageergebied en terug keerde naar zijn eigen broedterrein. Ik stond er verder niet bij stil en vogelde gewoon door. De week daarop stond ik tussen de twee gebieden in en ja hoor daar vloeg de specht weer over de weilanden. Toen rees de gedachte om toch maar is in dat dennebosje te gaan kijken of daar nergens een hol te vinden was. Toen ik daar kwam zag ik duidelijk dat het omgekeerd was. De specht zocht hier duidelijk voedsel. Op verschillende plaatsen waren vermolmde stammetjes helemaal aan puin gehakt op zoek naar voedsel. De bevestiging kwam toen ik in het Heike was en daar de Groene specht over de weilanden aan zag komen, luid roepend bij een vers gehakt hol neerstrijkend.

Vogelvaria.

Indrukwekkende aantallen van enkele onopvallende soorten.

Over sommige vogelsoorten is ons relatief erg weinig bekend. Hetzij omdat de vogel een onopvallend uiterlijk of geluid heeft, hetzij omdat de vogel een teruggetrokken leven leidt.

Zo beschikken we in ons waarnemingenarchief wel over cijfers m.b.t. Watersnippen, maar tevens zijn we er ons van bewust dat het in de meeste gevallen minimum-aantallen betreft, die vaak sterk afwijken van de werkelijkheid.

Watersnippen verblijven veelal in de oeverbegroeiing, zijn daardoor moeilijk te ontdekken en te tellen en hebben bovendien de eigenschap bij verstoring het opvliegen zo lang mogelijk uit te stellen.

Twee keer was ik dit jaar in de gelegenheid om een indruk te krijgen van reële aantallen, en wel op 24-08 en 24-10, telkens bij het Kromven op de Landschotse heide.

De eerste keer was een kerel, die naar zijn zeggen op zoek was naar eventuele botulismeslachtoffers, de oorzaak van een grote verstoring waarbij waarschijnlijk elke aanwezige Watersnip het luchtruim verkoos. Resultaat; liefst 145 ex.

Op 04-10 was een vrouw zo vrij haar twee honden (als ik ze goed gedetermineerd heb een "Herder" en een "Boef") het Kromven op stelten te laten zetten. Dit resulteerde in veel opvliegende Eenden, Kieviten, 1 Kleine Strandloper en 215 Watersnippen. Vermeld dient nog te worden dat de Landschotse heide nog 4 vennen meer telt, die ten zeerste in aanmerking komen als verblijfplaats van Snippen, maar die na de verstoringen bij het Kromven niet meer controleerbaar waren!

Een soort waarvan eveneens niet bijzonder veel bekend is, is de Graspieper.

Behalve enkele doortrek-waarnemingen beschikken we over de wetenschap dat vooral op heidegebieden soms flinke slaapplaatsen kunnen voorkomen, zeker in het winterhalfjaar. Bovendien leveren de ppd/SOBVWG-tellingen nu gegevens op omtrent het voorkomen van de soort als broedvogel in de Kempen.

Hoe hoog de aantallen op slaapplaatsen in de trekperiode kunnen oplopen wordt aardig geïllustreerd door de volgende waarnemingen;

21-09 en 04-10-'83; resp. 400 en 200 ex., bijeen op de Cartierheide (M. Ba.)
26-09-'83 ; 235 ex. in aardappelakker, De Bus (Reusel/Bladel) (L.Pe.)

In beide gevallen was in eerste instantie weinig van de aanwezige Piepers te merken, maar leverde verstoring de vermelde aantallen op.

In september was er bovendien sterke trek;

v.b.; 27-09-'83; 74 ex. (in 3 uur tijd) Reuselse Moeren (L.Pe.)

Tenslotte is vermeldenswaardig dat de Kneuen- en Rietgorzentrek soms ongewoon sterk is, dit najaar. Van elk een duidelijk voorbeeld;

KNEU; 04-10 300 ex. (in 1½ uur tijd) overtrekkend Cartierheide (M. Ba.)
RIETGORS; 27-09 91 ex. (in 3 uur tijd) " " Reuselse Moeren (L.Pe.)

M.Ba.; Marco Bakermans.

L.Pe.; Lex Peeters.

Lex.

Zwarte Kraai als nestkastbewoner.

Toen ik op 23 mei dit jaar een van mijn Steenuilkasten (Pijpmodel) ging controleren, bleek hierin een Kauw zijn nest te hebben. Dit is echter niet verwonderlijk, gezien het feit een holebroeder is.

Wat me echter wel verwonderde waren 3 jonge Zwarte Kraaien in een wat groot uitgevallen Torenvalkenkast, die wat verderop hing.

Geert Sanders.

Noot v/d. Red; Om in een nestkast te broeden hoeft een vogel geen holebroeder te zijn (en zeker niet in een halfopen kast waarin inderdaad vooral Torenvalk, maar ook Ransuil broeden)

Vogelvaria.

Mogelijke V.W.G.-activiteiten 1984.

Het is de bedoeling dat Vogelwerkgroep de Kempen buiten de medewerking aan het ppd-project ook eigen activiteiten ontplooid. Dat dit niet beperkt moet blijven tot een aantal kampjes, excursies en kempentochtjes ligt voor de hand. Met de jaarplanning in het vooruitzicht, waarmee het bestuur reeds in december zal beginnen, wil ik enkele voorstellen opperen.

Ten eerste een eventuele bekendtelling in de trekperiode. Een belangrijke vraag die hierom schreeuwt is o.a. "Welk belang heeft het bekenstelsel voor de opvang van Steltlopers?" Dat het antwoord hierop erg indrukwekkend kan zijn (uiteraard sterk afhankelijk van de waterstand) blijkt al uit enkele gegevens uit mijn logboek; In 1977 telde ik ruim een week lang, dagelijks een traject van max. 300 meter van "De Reusel" bij Hooge Mierde. De waterstand was behoorlijk laag!

	20-07	21-07	22-07	23-07	24-07	25-07	26-07	27-07
Oeverloper	3	2	-	-	-	-	-	1
Witgatje	14	16	7	9	6	6	12	5
Watersnip	4	1	-	1	-	-	1	-
Groenpootruiter	5	4	2	1	1	-	3	2
Blauwe reiger	3	6	-	-	-	-	-	1

De fluctuaties van de aantallen van dag op dag zijn waarschijnlijk aanwijzingen voor doortrek. Dit houdt in dat een eventuele bekendtelling in voor en -najaar binnen zeer kort tijdsbestek moet worden uitgevoerd om vergelijkbare gegevens te verkrijgen. Vermeldenswaardig is bovendien dat de Witgatjes die overdag verspreid zaten over het beektraject tegen de avond bijeen kwamen op een gemeenschappelijke slaappleats in de vorm van een slikrijk afwateringsslootje.

Het tweede voorstel is een telling in de trant van de "wintertelling" zoals we die nu kennen uit te voeren in voor- en/of najaar. Zo'n proeftelling door onze Werkgroep levert belangrijke gegevens op over het agrarische gebied als opvang/fourageer- en pleistergebied van doortrekkers en tevens is de opgedane ervaring van belang indien een soortgelijke telling door de ppd of het SOBWWG in het groot mochten worden opgezet. Hier alvast op vooruit lopend heb ik enkele proeftellinkjes gehouden om een indruk te krijgen van de te verwachten resultaten en eventuele problemen.

Mogelijke problemen die aan het licht kwamen zijn;

- De tellingen moeten i.t.t. de wintertelling, binnen kort tijdsbestek worden uitgevoerd, willen de resultaten vergelijkbaar zijn. Het vogelbestand is in het voor- en najaar immers minder stabiel en plaatsgebonden als in de winter. In enkele dagen tijd kunnen grote trekverschuivingen plaats vinden (denk aan een soort als Grutto die binnen enkele dagen verdwenen kan zijn). In kort termijn kunnen vogels zich ook over een groot aantal kilometers verplaatsen of verspreiden (denk b.v. aan Kieviten die regelmatig "Ver-vliegen" en zich weer aansluiten bij andere groepen).
- Er moet terdege rekening gehouden worden met de akkerbegroeiing. Graan en Mais belemmeren in deze tijd van het jaar sterk de overzichtelijkheid van het terrein.
- Sommige soorten die in deze tijd voorkomen en interessant zijn om te tellen, zoals Roodborsttapuit, Paapje en Tapuit, bevinden zich vaak in maisakkers. Willen we dezen meepikken, dan zullen we met relatieve aantallen moeten gaan werken die betrekking hebben op ex. in het open veld.

Vogelvaria.

Vervolg "Mogelijke V.W.G.-activiteiten 1984".

Een leuke bijkomstigheid bij zo'n telling in de trekperiode is uiteraard dat je soms voor leuke verrassingen kunt komen te staan.

De resultaten van de 3 proeftellinkjes waren als volgt;

— 14-07-'83; 600 h.a. geteld, omgeving Bladel-Netersel.

— 01 +02-08-'82; 800 h.a. geteld, omgeving de Bus en Het Beleven. Reusel/Bladel.

— 29-09-'82; 600 h.a. geteld, omgeving Hooge Mierde.

Je ziet, de gebieden waren telkens anderen, het heeft dus geen zin onderling te gaan vergelijken, daar zijn het landschap en de oppervlakte te verschillend voor. De bedoeling is dan ook, slechts een indruk te geven van de te verwachten verscheidenheid aan eventueel te tellen soorten en de aantallen waarmee zij vertegenwoordigd kunnen zijn;

	14-07-'83	01+02-08-'82	29-09-'82
Blauwe reiger	-	3	-
Waterhoen	-	2	-
Patrijs	-	14	-
Fazant	-	3	-
Kievit	595	1100	556
Grutto	12	-	-
Wulp	165*	4	6
Regenwulp	-	geh.	-
Scholekster	4	1	-
Kokmeeuw	155	57	70
Torenavalk	1	2	1
Sperwer	1	1	-
Buizerd	-	-	3
Holenduif	5	23	62
Houtduif	26	34	137
Tortelduif	22	11	-
Turkse Tortel	9	10	1
Vlaamse Gaai	-	-	4
Kauw	428	797	98
Zwarte Kraai	38	77	21
Ekster	69	37	15
Grote Lijster	9	67	12
Kramsvogel	-	1	-
Tapuit	-	-	4
Roodborsttapuit	-	4	1
Paapje	-	-	1
Witte Kwikstaart	12	7	3
Gele Kwikstaart	2	-	-
Graspieper	16	12	3

Vogelvaria.

Vervolg "Mogelijke V.W.G.-activiteiten 1984".

* Van de 165 Wulpen bevonden zich er 155 in de vaste pleistergebieden bij de Mispelleindse heide.

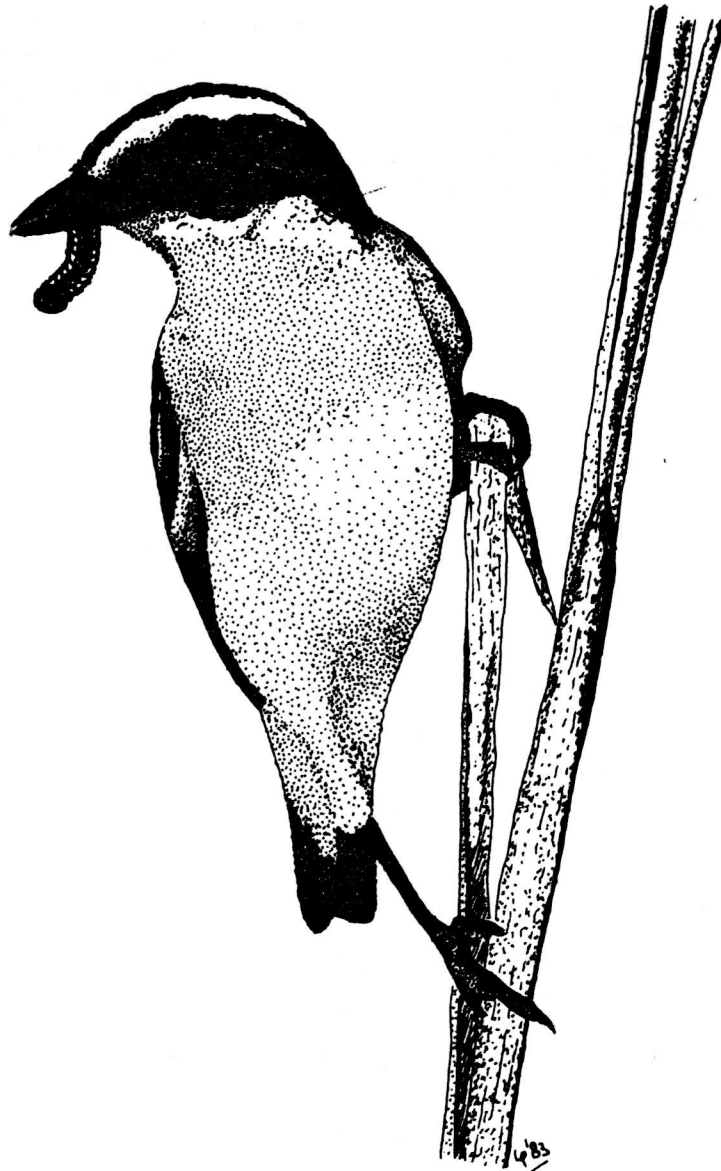
De Geelgors was vertegenwoordigd met resp. 3, 21 en 4 ex.

Lex.

LEPELAAR; eerste waarneming voor de Kempen.

Op 07-08-'83 bevonden Hein Prinsen, Kees Goudsmit en ondergetekende zich aan het Kromven, op de Landschotse heide. Op een gegeven moment kwam een Lepelaar aanvliegen. Na wat ronjes te hebben gevlogen ging hij zitten. Aan de zwarte vleugelpunten en roze snavel was te zien dat het een juveniel betrof. Rustig begon de vogel zich te poetsen. Na een minuut of tien echter, werd de vogel opgejaagd door een Bruine Kiekendief, waarna hij niet meer terugkeerde. Het betreft de eerste waarneming van een Lepelaar in de Kempen!

Jeroen Cornelissen.

Vogelvaria.

TAIGAGAAI, tweede onbevestigde waarneming in de Kempen.

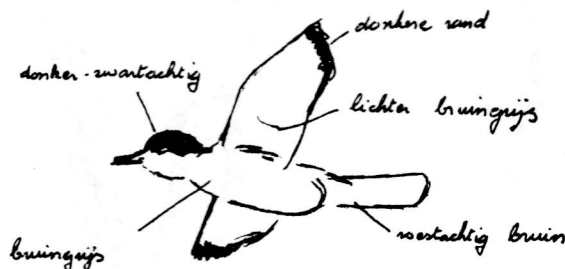
29 september 1983.

De zon heeft de mistflarden verdreven. Turend de enorme massa Geelgerande Waterkevers in een poeltje in Boswachterij Hapert, hoorde ik een voor mij onbekend geluid, wat me in eerste instantie aan een uit-de-kluiten gewassen Boomleeuwerik deed denken. Het geluid kwam ergens achteruit de coulissen van Sparren die afgewisseld werden met stukken kaalkap. Het geluid hield op en ik ging weer terug naar "m'n" Waterkevers.

Na zo'n 5 minuten was het geluid er weer en ik snelde naar het pad om te zien waar het vandaan kwam. Met mijn kijker tuurde ik de massieve Sparrenrijen af, waar ik na even zoeken een vogel ontdekte die in het duister van de Sparren vervloog en daarna steeds zijn roep liet horen. Af en toe een silhouet was alles wat er te zien was. Plotseling kwam de vogel uit de Sparren rechts van mij en vloog schuin voor me door naar een hoog Lariksbos links achter mij, waar hij weer begon te roepen. De kortste afstand tussen de vogel en mij bedroeg c.a. 10 meter waarbij ik hem een beetje schuin van onderen zag.

Pas toen de vogel weer begon te roepen was mij duidelijk wat ik gezien moest hebben; een Taigagaai.

De vogel zat wat achterin het Lariksperceel te roepen, dus pakte ik pen en papier en maakte een schetsje en wat aantekeningen. Na even wachten kwam het geluid weer dichterbij en zag ik de vogel tussen de takken door vervliegen. Met het blote oog zag ik ineens een vogel boven in een Lariks zitten, die gezien door de kijker een mannetje Kruisbek bleek te zijn, waar mooi de zon opstond. Even ernaar kijken werd een spijtige zaak toen ik plots achter me, weer in de Sparren, het geluid hoorde. Er achteraan gaan bleek een hopeloze onderneming: De vogel vloog steeds verder weg, richting Witrijt. De laatste keer hoorde ik de roep nog twee keer ver weg. Het was toen tussen 10.20 u. en 10.25 u. terwijl ik de roep voor 't eerst om 10.05 u. hoorde. Verder zoeken, ook in de dagen erna, leverde geen resultaat meer op!

Schets, ter plaatse door Marco gemaakt.

- Hieronder volgt een beschrijving van de vogel, zoals ter plaatse gemaakt;
- Roep; Boomleeuwerik-achtig, helder en luid "tjuwtju(tju)tjuw, meestal 2 en soms 3 of 4-delig.
 - Grootte en vorm; Merel-Grote Lijster, vorm tussen Merel en Vlaamse gaai.
 - Tekening; zoals van de schets af te lezen; donker-zwartachtige kap, donkere rand aan de vleugelpunten, lichter bruingrijze onderzijde van de vleugels, bruingrijze borst en roestachtig-bruine stuit/staart.

Na de waarneming heb ik nog wat aanvullingen opgeschreven;
De vlucht was vrijwel rechtlijnig, met vrij regelmatige vleugelslagen, tussen de bomen was dit minder. Voorkeur van ophouden op 2/3 en 3/4 van de boomhoogte.

Vogelvaria.

Vervolg waarneming Taigagaai;

Toen ik thuis de vogelgidsen nasloeg was de gelijkenis van mijn schets met de plaatjes treffend (wist ik veel hoe zo'n gek beest er precies uitzag!). Alleen de omschrijving van het geluid leverde wat problemen op. De literatuur vermeld: een opgewekt "koek-koek". In het engels zeggen ze "kuk-kuk". Dat opgewekte klopt in elk geval en mijn "u" was wel "oe"-achtig maar beslist geen "Koekoek-koe". Het geluid (door mij c.a. 'n kwartier lang gehoord!) klopt aardig als je zegt "tj"="k" en "oe"="u". De voorbijvliegende vogel was echter sprekend!

Achteraf kan ik nog wat bijzonderheden bijvoegen: De vogel kwam slanker over dan een Vlaamse gaai en de staart leek relatief langer. De eerste indruk was Lijster-achtig, echter met Gaaien-vleugels.

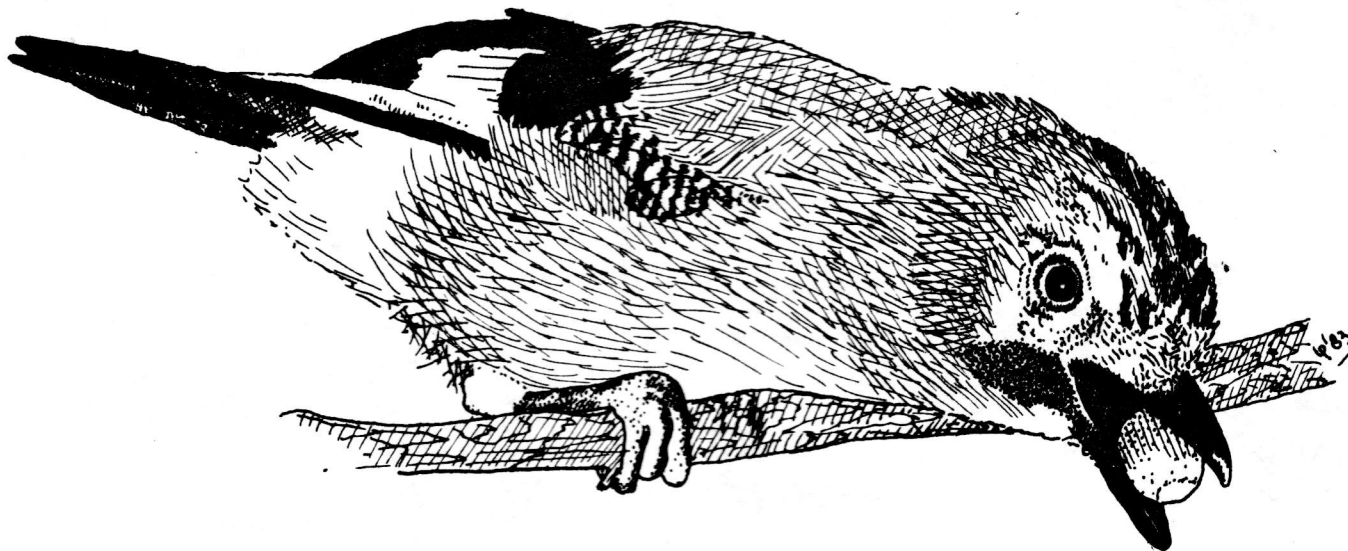
Het barstte die dag overigens van de Vlaamse Gaaien!

Tot nu toe zijn mij geen andere waarnemingen van de Taigagaai bekend, misschien dat iemand er toch iets meer over weet. Ik hou me in elk geval aanbevolen en hoop dat dit bl-bla-verhaal voor ornithologen geen bezwaarlijke aankleding van een bijzondere waarneming is!

Marco Bakermans.

Aanvulling redactie;

In 1969 werden de eerste twee waarnemingen voor Nederland gedaan, waarvan één op 24-03 te Waalre (Limosa 45:88) Het betrof hier twee onbevestigde waarnemingen wat inhoudt dat ze slecht gedocumenteerd waren en/of de beschrijving niet voldeed en/of de waarnemer alleen was en geen "getuigen" heeft. Om deze laatste reden moeten we de waarneming van Marco helaas ook als "onbevestigd" beschouwen!

OPROEP!

Waarnemingen gevraagd!

Zoals waarschijnlijk iedereen wel bekend is, was en is 1983 een invasiejaar voor de Kruisbek. Ook in ons werkgebied zijn reeds diverse waarnemingen gedaan.

Bovendien lijkt de Vlaamse Gaai vanaf begin september in steeds grotere groepen te zien te zijn, vooral in de omgeving van Eiken. Duidelijke trekwaarnemingen werden bekend. De hierboven besproken waarneming van een Taigagaai is aan dit verschijnsel mogelijk niet vreemd!

Alle gegevens die op enigerlei wijze iets over het voorkomen van deze twee soorten in 1983 zeggen, houd ik me van harte aanbevolen.

Lex Peeters, marialaan 26, 5541 cd, Neusel (04976-2271).

(advertentie)

d.b.a.
reizen
φ
a

met de
dutch birding
expres
kris kras de
wereld door!!

vogelaria
door;
lex peeters

© Lexia ptyopsittacus (Berkheuser) - productions.

route naargelang
de meest recente
sensationele tips!

(tipgevers verspreid over 80 landen v.d. wereld,
aangesloten op teletekst!)

EINDELIJK EEN VOORPAGINA EN TOCH DE LAATSTE AFLEVERING.....

Laatst toen ik de gezellige sfeer in een café in Eindhoven liet verzieken door een eenzame, doch arrogante Frank Neyts, wist ik ineens dat ik met Vogelaria moest stoppen. Ik zag meteen het risico van zo'n rubriek in levende lijve voor me, want laten we eerlijk zijn, Neyts heeft zich nou niet bepaald populair gemaakt met zijn "Ornithomania" van eertijds. Hij was zo gezegd zijn eigen "Gouden braakbal" waard! Ook al loopt hij nu te brallen dat hij de Werkgroep is uitgezet, de insiders weten wel beter.

Mischien uitte hij zich te bot, of mogelijk waren de incasserenden te zwak! Dat staat buiten discussie. Wat vaststaat is dat ie bij het verschijnen van elke Blauwe Klauwier vijanden kweekte bij de vleet. En dat wil ik niet overkomen! Het blijkt te moeilijk in te schaten ofdat wat je schrijft bij iedereen door de beugel kan, Vandaar.!!!

Toch nog even enkele actuele zaakjes aan de kaak stellen;

Wie zou er deze keer in aanmerking gekomen zijn voor de +- en -puntjes?

-3; Wim Jacobs; wegens verregaande muggezifterij over een gezellige kaapnacht.

-2; Wim de Kroon; wegens perfecte imitatie van Jacobs; "'s nachts grote jonge, 's ochtends grote jonge!"

-1; Al diegenen die weekendje Hamont zonder gegrond excuus van plan zijn af te laten weten!

+1; Ernest van Asseldonk; wegens grote behulpzaamheid, o.a. in redactionele sfeer!

+2; Dimitri Montfoort; als fanatiekste kaapganger (zie artikel).

+3; wegens sublieme organisatie kaap-weekend; PEER BUSINK.

Is jullie trouwens ook al opgevallen dat vakantiebestemmingen van de V.W.G.-leden steeds sensationeler worden. Ongelukjes kunnen dan ook niet uitblijven;

De Tanzania-expeditie van Wim, Jo, Geert en Maria ging gepaard met darmklachten en Jo moest zelfs enkele dagen in behandeling genomen worden. De safari dreigde nog een keer te mislukken toen de brandstofvoorraad van de Landroover op een afgelegen plek onvoldoende bleek.

Frank de Rooy werd bijna het slachtoffer van de opkomende vloed, toen hij met kornuiten een grot onderzocht. Ze wisten zich te redden door onder water naar buiten te zwemmen. Tja, en Zwitserland is dan wel geen sensationele bestemming, maar een gebroken poot blijkt in een klein hoekje te zitten en ikzelf moest dan ook vroegtijdig m'n vakantie beëindigen, nog voor de Alpen gezien te hebben!

Anita Bakermans maakte onlangs een proefritje door Hapert op haar pasgerepareerde brommertje. Ondanks waarschuwingen van haar echtgenoot "vergat" ze haar helm op te zetten. De politie ging niet door de knieën voor haar vrouwelijke charmes die ze bij wijze van tactiek inzette.

NOU, DAT WAREN DAN DRIE AFLEVERINGEN VOGELARIA. MISCHIEEN EEN LIEFHEBBER OM HET OVER TE NEMEN?!?!?!?

Lex Peeters.

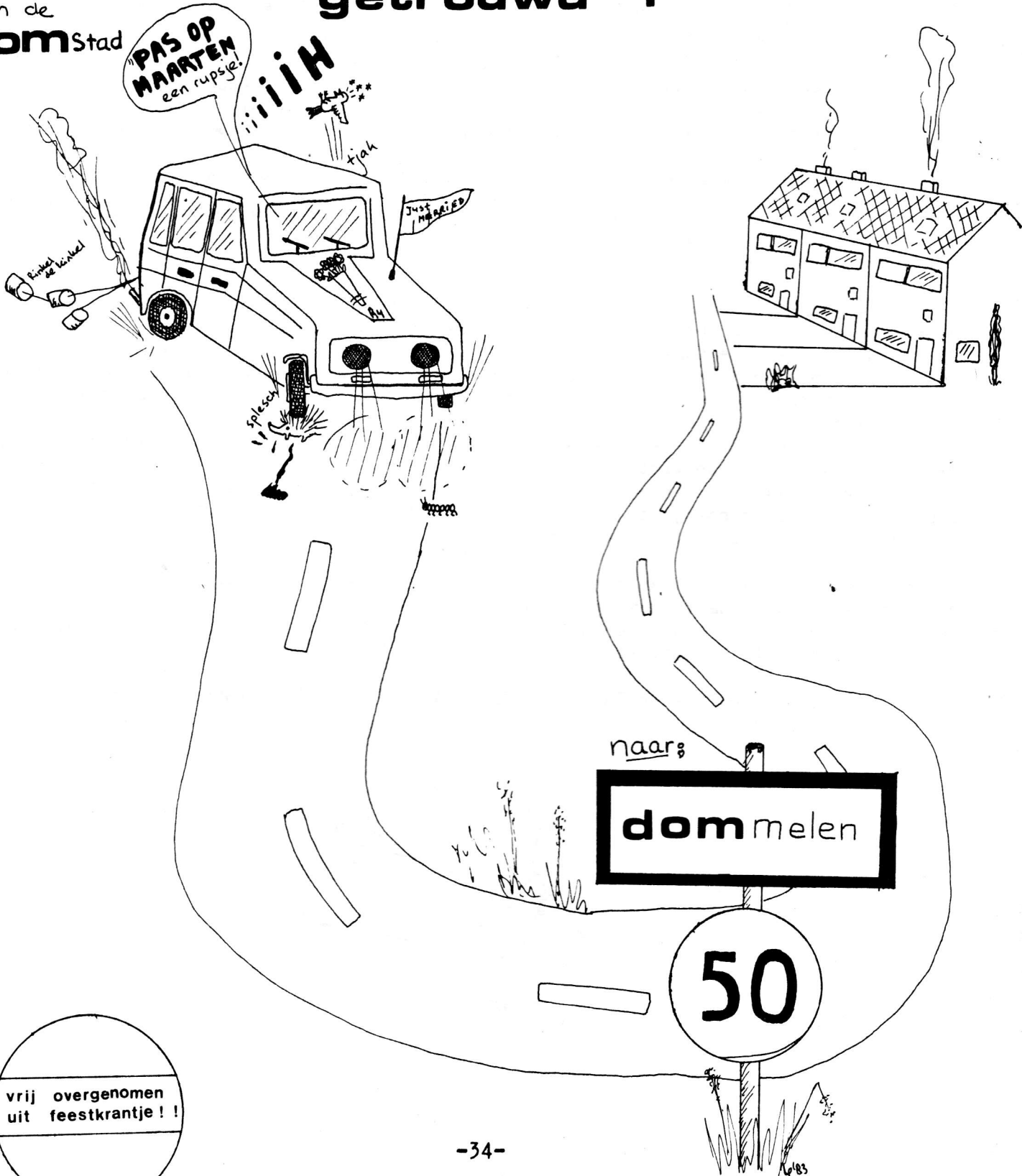
van de
domStad

**antoinette
&
maarten**

getrouwd !

vrij overgenomen
uit feestkrantje !!

SENSATIONEEL EN ONTHULLEND;

SPECIAAL VOOR VOGELARIA GEEFT MAARTEN ZIJN GEVOELENS VOOR ANTOINETTE BLOOT IN DE VORM VAN EEN GEDICHT. NOG BEDANKT MAARTEN, VOOR JE BIJDRAGE AAN DEZE RUBRIEK !!

Waar ik jou voor het urste zag
't was in 'n Tilburgs zwembad
Een zwemster mi z'ne lijn
zo zou er vast gin twidde zijn

Mijn hart da waar ni meer te stoppen
Bekon sneller en sneller te kloppen
Ik bood je zelfs m'n eten aan
da he'k vur gin ander ooit gedaon

Weken later zag ik je weer
't was op school deze keer
We raakten samen aan de praat
En ach gullie wit wel hoe da gaat

Gin van beie durfde't te zeggen
Of z'n gevoelens bloot te leggen
Zou ze wel zou ge niet
Ik weet nie wat ie in me ziet

Ut is er toch nog van gekomme
Op de Hilversumse Hei is ut begonne
We zijn er samen heen gefietst
want naar de film gaan vond je niets

Daar op die Hei is't toen gebeurd
Waar menig meske nog om treurt
Ik kreeg van jou de urste zoen
er volgde er nog velen toen

We zijn nu al drie jaar bijeen
er tussen kwam er ginne een
't ging nie alt zoals het moet
mèr uiteindelijk zit 't toch wel goed

't is daarom da wij nu gaon trouwen
En samen 'n nestje gaon bouwen
Ik belooft zowaar als ik hiet sta
da'k vur jou dur 't vuur hin ga

Ik belooft zowaar als ik hiet sta
da'k vur jou dur 't vuur hin ga

**sensationeel
+
onthullend!!!!**

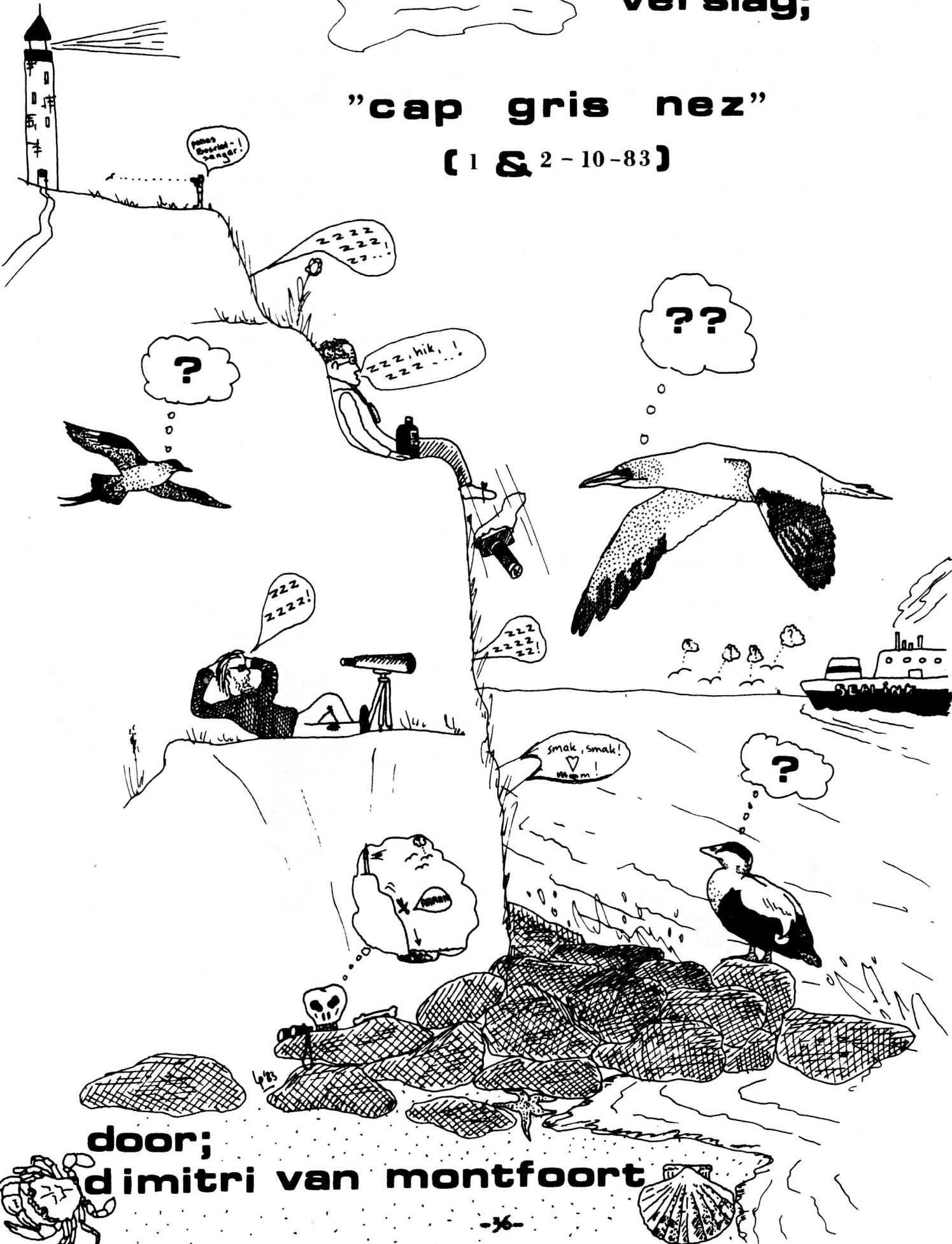

ZO DRAAGT MAARTEN ZIJN BRUID OVER
DE DREMPEL.

verslag;

"cap gris nez"

(1 & 2 - 10 - 83)

door; dimitri van montfoort

CAP GRIS NEZ-WEEKEND '83

Vrijdagavond, 30 september, vertrokken we met een reisbus vanaf het Slot te Zeelst naar Wissant, een dorpje, 5 kilometer van Cap Gris Nez verwijderd. Om één uur 's nachts konden we onze tenten bij het licht van vele zaklampen, op de camping opzetten. Daarna knus in je slaapzak luisteren naar het geluid van de wind. Weg met alle zorgen, grote verwachtingen voor de ochtend.

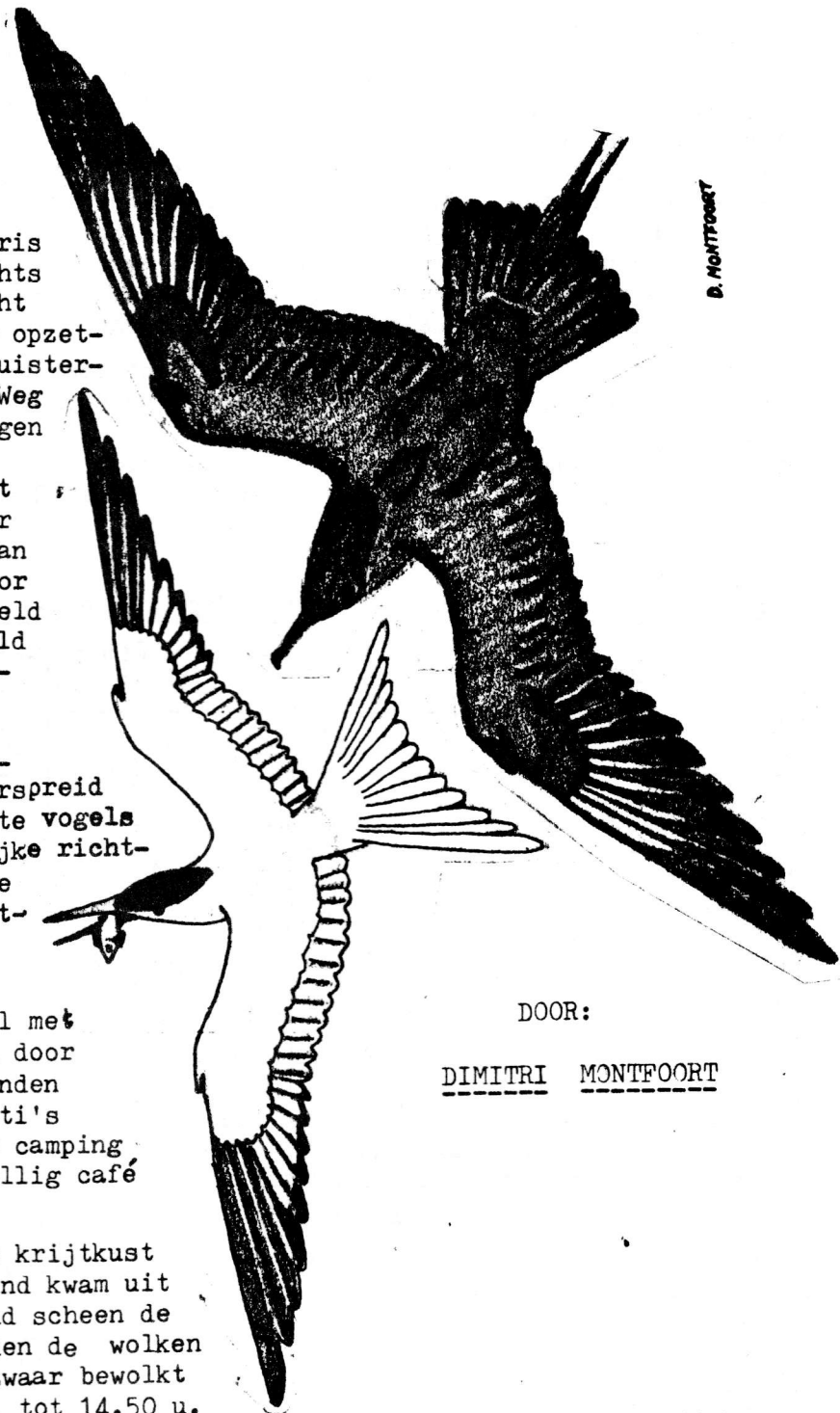
Zaterdagochtend was het mistig met een zicht van c.a. 1 kilometer. Er was een lichte Noordoostenwind. Van 7.30 u. tot 16.30 u. heb ik de voor de kust langstreckende vogels geteld. In TABEL 1 staan de soorten vermeld die in redelijke aantallen, duidelijk doortrokken. Van de Zwarte Zeeëend kan gezegd worden dat ze vooral 's ochtends bleken te trekken. De overige soorten kwamen verspreid over de gehele dag langs. De meeste vogels trokken logischerwijze in zuidelijke richting. Voor de soorten die in kleine aantallen langskwamen of ter plaatse de gehele dag aanwezig waren zie resp. KOLOM A + B.

Zaterdag-'s avonds aten we ons vol met heerlijke Chili con carne, bereid door Geert en Maria. Onder het eten konden we genieten van de zang van 3 Cetti's zangers die in de omgeving van de camping zaten. Na de koffie werd een gezellig café bezocht.

Zondag was er geen mist en was de krijtkust van Engeland prima te zien. De wind kwam uit Zuidwest met kracht 4. In Engeland scheen de zon, maar boven "Het Kanaal" werden de wolken samengedrukt, zodat het bij ons zwaar bewolkt was. Deze keer heb ik van 6.30 u. tot 14.50 u. geteld. In tabel 2 staan de soorten vermeld, die in redelijke aantallen duidelijk doortrokken. Uit deze tabel blijkt dat de meeste vogels voornamelijk 's ochtends vliegen en dat er ook flinke Zangvogeltrek was. In Kolom A + B zijn resp. weer de soorten te vinden die in kleine aantallen langskwamen en die die dag ter plaatse aanwezig waren.

Wat ik verder nog opvallend vond, was dat de Grote Zeeëenden bijna altijd in gezelschap van Zwarte zeeëenden vlogen, wat dus inhoudt dat je bij passerende Zwarte zeeëenden goed moet opletten. Ook zaten in het bietenveld op de Kaap Goudhaantjes op de bladstelen van de planten, lekker uit de wind.

Niet alleen de vogels, maar ook de kust van Gris Nez is heel interessant. Door erosie van de rotsen brokkelen oude aardlagen af en er zijn dan ook veel fossielen te vinden. Op het strand liggen veel grote keien met daartussen o.a. mooi gevormde kalkstenen en veel vuurstenen. In veel stenen staan afdrukken van Ammonietenhuisjes. Dat ook in de zee veel organismen leven kun je aan het strand goed zien. Verschillende soorten Groen- en Bruinwieren bedekken de stenen die in de getijdézône liggen.

D. MONTFOORT

DOOR:

DIMITRI MONTFOORT

Bij eb, tijdens springtij, zijn net Roodwieren te zien die dus eigenlijk 24 uur per dag onder water blijven. Tussen de wieren wordt elke vrije ruimte steen als aanhechtingsplaats gebruikt door Zeepokken en Patellas (Slakken met een rond "afdak" over zich heen). Op de platte wieren zie je soms raspachtige structuren. Dat zijn de harde uitwendige skeletjes van Mosdiertjes, kolonies van eencellige diertjes die onderling georganiseerd zijn en verschillende functies hebben. Verder zagen we nog Hermietkreeft, Zeenaalden, Zeepieren, Zeedonderpadjes (massaal) vele Tweekleppigen (schelpen), Kwallen, Zeeanemonen, en Krabben.

Om 15.00 u. 's zondags, begon de terugtocht door het Franse landschap. En weer waren er zoals elk jaar de honderden jagers verscholen bij Eendenvijvers of gegroepeerd de akkers en velden afstropend.

Om 21.00 u. kwamen we allemaal weer heelhuids bij het Slot aan. Het was weer een fijn weekend geweest, met name dankzij Peer (en Rob) die het weekend organiseerden.

Dimitri.

TABEL 1; 01-10-'83, trekkende vogels Cap Gris Nez.

	7.30 u.	8.15 u.	9.30 u.	10.30 u.	11.30 u.	2.45 u.	4.00 u.	4.30 u.
ZWARTE ZEEEEND	960 (z)	275 (z)	128 (z)	75 (z)	25 (z)	32 (z)	60 (z)	
GROTE ZEEEEND	20 (z)	-	-	-	-	-	2 (z)	
BERGEEND	6 (z)	-	3 (z)	-	-	2 (z)	-	
BLAUWE REIGER	-	-	-	6 (z)	22(z)8(N)	7 (z)	-	
AALSCHOLVER	-	-	42 (z)	-	49 (z)	8 (z)	-	
SCHOLEKSTER	2 (n)	-	-	5 (z)	15 (z)	12 (z)	-	
KIEVIT	25 (z)9(n)	-	2 (n)	-	-	8 (z)	-	
GROTE STERN	div.(z)	idem	-	-	-	21 (z)	4 (z)	
ZWARTE STERN	2 (z)	3 (z)	-	-	-	-	-	
KNEU	120 (n)	40 (n)	-	-	-	-	-	

TABEL 2; 02-10-'83, trekkende vogels Cap Gris Nez.

	6.30.u.	8.00 u.	9.30 u.	10.15 u.	11.50 u.	1.00 u.	2.50 u.	WEEKEND-TOTAAL;
ZWARTE ZEEEEND	72 (z)	177(z)2(n)	3(z)21(n)	63(z)20(n)	-	40 (z)		1953 ex.
GROTE ZEEEEND	1 (z)	4 (z)	-	4 (z)	-	2 (z)		33 ex.
ZEEDUIKER SPEC.	2 (z)	-	2 (z)	4 (z)	-	2 (z)		10 ex.
VINK	127 (z)	1 (z)	-	-	-	-		128 ex.
KNEU	115 (z)	21 (z)	-	-	-	-		296 ex.
							Bergeend.....	11 ex.
							Blauwe reiger....	43 ex.
							Aalscholver.....	99 ex.
							Scholekster.....	34 ex.
							Kievit.....	44 ex.
							Grote Stern.....	tientallen
							Zwarte stern.....	5 ex.

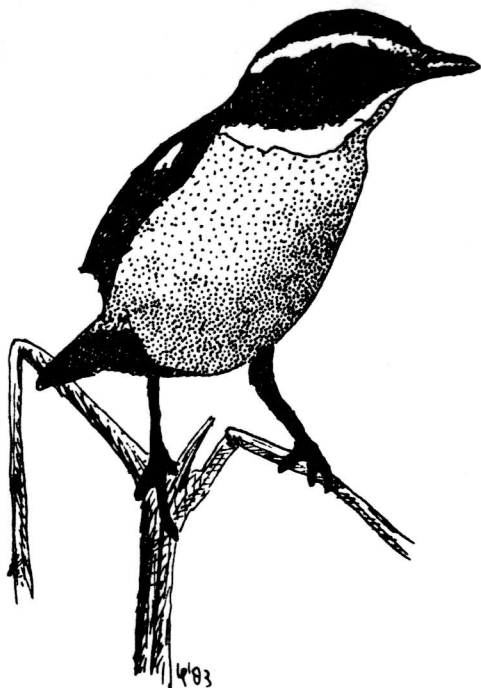
() = windrichting

KOLOM A.

Vogels, in het weekend in
klein aantal doortrekkend

Zeeduiker species	1 (z)
Roodkeelduiker	1 (z)
Parelduiker	1 (z)
Kuifduiker	1 (z)
Jan van Gent	c.a.60
Rotgans	4 (z)
Middelste zaagbek	2 (z)
Wilde eend	8 (z)
Pijlstaart	8 (z)
Smient	7 (z)
Wintertaling	10 (z)
Slechtvalk	1 (z)
Bruine Kiekendief	1 (n)
Wulp	2 (z), 1 (n)
Bonte strandloper	25 (z)
Zilverplevier	14 (z)
Watersnip	5 (n)
Zwartkopmeeuw	4 (z)
Meeuwen (zie kolom b)	
Kleine jager (middelste) ^{waaronder}	20 (z)
Middelste jager 9 ad. (lichte fase)	1 onv.
Grote jager	6
Grote Gele Kwikst.	3 (n)
Witte Kwikst.	1 (n)
Boerenzwaluw	3 (z)
Spreeuw	50 (z)
Veldleeuwerik	1 (z)

IN TOTAAL WERDEN DOOR DE 35 MENSEN VAN V.W.G.
DE KEMPEN IN DIT WEEKEND ZEKER 110 VOGEL-
SOORTEN WAARGENOMEN.

KOLOM B

Vogels, in het weekend ter
plaatsse aanwezig.

Fuut	2
Zeekoet	2
Rotgans	1
Pijlstaart	8
Smient	5
Eidereend	c.a. 200
Bergeend	1
Wintertaling	8
Torenvalk	1
Boomvalk	1
Bontbekplevier	c.a. 30
Oeverloper	2
Scholekster	div.
Drieteenmeeuw	veel pleisterend, ook trek.
Dwergmeeuw	"
Kokmeeuw	"
Zilvermeeuw	"
Grote Mantelmeeuw	"
Kleine Mantelmeeuw	"
Stormmeeuw	"
Visdief	"
Tapuit	
Roodborsttapuit	
Paapje	
Zwarte Roodstaart	
Putter	c.a.25
Europese kanarie	
Groenling	
Kuifleeuwerik	2
Graspieper	tientallen
Oeverpieper	enkele
Strandleeuwerik	1 (zomerkl.)
Goudhaantje	div.

AANVULLENDE GEGEVENS M.B.T. STRAND & DUIN.

Dimitri, die vriendelijk bereid was een verslag te schrijven over het geslaagde Cap Gris Nez-weekend, heeft zoals de meesten, voornamelijk vanaf en bij de kaap gevogeld. Zijn artikel is dan ook vrijwel geheel op dit stuk kust gebaseerd. Vandaar dat ik nog even een indruk wil geven over de vogels die aangetroffen werden op het strand en in de duinen (incl. camping.).

De duinen bij Wissant verschillen op het eerste gezicht weinig van de Nederlandse. Ze lijken me echter wel beduidend jonger en zijn vrij laag. De diverse plasjes die in de duinen liggen, worden te oordelen naar de vele hutjes en dobberende plastic lokeenden, druk bejaagd. Ze schijnen, ondanks

dat ze enigzins brak water bevatten, rijk aan amfibieën te zijn! Hier werden Wilde eend, Wintertaling, Watersnip, Rietgors, Cetti's zanger (3 zingende ex.), en 1 Zwartkop gezien. Bovendien schijnt hier regelmatig de Waaijerstaartrietzanger te worden aangetroffen.

In de duinen was (vooral 's zondags) een sterke trek van Zangvogels te bemerken, die de kustlijn in zuidelijke richting bleken te volgen: veel grote groepen Vinken, Kepen, Kneuen, Putters, Sijzen, Spreeuwen, Graspiepers, enkele Boerenzwaluws en 1 Grote gele kwikstaart, maar ook Kruisbekken (in totaal tenminste 60 ex.; waarschijnlijk is dat hier niet normaal, maar moet er verband gezocht worden met de invasie).

In de vegetatie bevonden zich veel Putters (die zich tegoed deden aan het distelzaad) enkele Roodborsttapuiten en Paapjes, 2 (vrij late) Tortels, een enkele Goudvink en 1 Appelvink en 1 Cirlgors.

Het ligt voor de hand dat zoveel zangvogels Roofvogels aanlokken. Gezien werden dan ook Torenavalk, Sperwer, Blauwe kiekendief, en een mannetje Bruine kiekendief, die even te voren bij de kaap gezien werd toen hij uit de richting van Engeland uit zeekwam.

Bij Wissant werd zelfs een adulte Slechtvalk waargenomen die tot de kaap gevolgd kon worden, daar weer door anderen werd opgemerkt, die hem op hun beurt konden volgen tot ver richting Boulogne. 's nachts hoorden we regelmatig een Ransuil.

Het loont zeker de moeite om vanuit Wissant over het strand naar de kaap te lopen. Elk jaar weer vallen de grote groepen Plevieren en Meeuwen op.

Tussen de vele Bontbekplevieren bevonden zich soms Kleine plevieren en dit jaar werden ook 2 Strandplevieren gezien. Tussen de Grote- en Kleine mantelmeeuwen kunnen de meeste soorten Meeuwen en Sterns worden aangetroffen. Een kwestie van zoeken en puzzelen! Drieteen- en vooral Bonte strandloper zijn algemeen, maar de Kanoet- en Kleine strandloper worden opvallend weinig waargenomen.

Andere soorten waartoe zeker de mogelijkheid bestaat ze te zien te krijgen, zijn; Zilverplevier, Goudplevier, Wulp, Scholekster, Kluut, Oeverloper, Oeverpieper.....

In Wissant tenslotte zagen we een Grote Bonte specht, enkele Turkse tortels en een boomkruiper (fouragerend tegen de gevel van een huis).

Lex.

